వి ష య సూ చి కా.

94

శ్రీహయగ్రీవాయ నమః.

శ్రీవైష్ణవశ్రాద్ధప్రయోగః

1. పుణ్యాహవాచనక్రమః.

హరిః ఓమ్.

పాదౌ ప్రక్షాళ్య, ఆచమ్య, పవిత్రపాణిః శుద్ధభూమౌ కదళ్యాదిదళే ప్రస్థద్వయపరిమితం తండులం నిక్షిప్య, తండు

లోపరి ప్రాచీనాగ్రం దర్భద్వయం నిక్షిప్య, కుంభం నిధాయ ప్రణవవ్యాహృతిభిరద్భిః పూరయిత్వా, కూర్చామ్రపల్లవాదిభిరలంకృత్య, ప్రాణానాయమ్య, శ్రీగోవిందేత్యాది సంకల్ప్య అస్యాం శుభతిథౌ శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం గృహశుద్ధ్యర్థం శరీరశుద్ధ్యర్థం ఆత్మశుద్ధ్యర్థం సర్వోపకరణద్రవ్యశుద్ధ్యర్థం శుద్ధిపుణ్యాహం వాచయిష్యే.

ఇతి సంకల్ప్య. పుణ్యాహే చతురో బ్రాహ్మణాన్ తోషయిష్యే. ఇతి సాక్షతతీర్థం భూమౌ నిక్షిప్య, దక్షిణకరతలేన కుంభం సమాలభ్య కర్తా. స్వామినః మనస్సమాధీయతాం, సమాహితమనసస్స్మః ఇతి ప్రతివచనం - కర్తా ప్రసీదంతు భవంతః - ప్రసన్నాస్స్మ ఇతి ప్రతివచనం - కర్తా - ఓం భవద్భిరనుజ్ఞాతః పుణ్యాహం వాచయిష్యే-ఓం వాచ్యతామితి ప్రతివచనం - కర్తా - పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు - పుణ్యాహమస్తు ఇతి ప్రతివచనం - కర్తా - స్వస్తి భవంతో బ్రువంతు-స్వస్త్యస్తు ఇతి. ప్రతివచనం-కర్తా-ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు - ఋధ్యతాం ఇతిప్రార్థనా ప్రతివచనే త్రిస్త్రిః, అస్తుశబ్దేషు కించిత్కించిజ్జలం కూర్చేన కస్మింశ్చిత్పాత్రే నినీయ, ఓం ఋద్ధిః - ఓం సమృద్ధిః, పుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు శివంకర్మాస్తు ప్రజాపతిః ప్రీయతాం, అస్తు, ప్రీయతాం భగవాన్ ప్రజాపతిః. శాంతి

రస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు, ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు, గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శివం భవతు - ఐశాన్యాం బహిర్దేశే అరిష్టనిరసనమస్తు, ఆగ్నేయ్యాం యత్పాపం తత్ప్రతిహతమస్తు, సర్వశోభనమస్తు, సర్వాస్సంపద స్సంతు, ఇతి సర్వేపి సప్రణవం ప్రతివచనం బ్రూయుః. నీతం జలం కుంభే ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిరితి నినీయ. ఇమం మేవరుణ శ్రుధీహవమద్యాచమృడయ - త్వామవస్యురాచకే తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వందమానస్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః - అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ంస మాన ఆయుః ప్రమోషీః. ఇతి కుంభే వరుణమావాహ్య - ఆసనాదిసర్వోపచారై స్సంపూజ్య, చతుర్దిక్ష్వాసనేషు నిషణ్ణైశ్చతుర్భిర్బ్రాహ్మణైర్దర్భహస్తైః కుంభమన్వారభ్య. ఓం, దధిక్రావ్ణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్య వాజినః. సురభినో ముఖాకరత్ ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్, ఆపోహిష్ఠామయోభువ స్తాన ఊర్జే దధాతన - మహేరణాయచక్షసే - యోవశ్శివతమోరస స్తస్య భాజయతేహనః - ఉశతీరివమాతరః - తస్మా అరంగమామవో యస్యక్షయాయ జిన్వథ - ఆపో జనయథాచనః.

హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపో

యాస్వింద్రః - అగ్నింయాగర్భందధిరేవిరూపాస్తాన అపశ్శగ్ం స్యోనా భవంతు-యాసాగ్ం రాజా వరుణోయాతిమధ్యేసత్యా నృతే అవపశ్యన్ జనానాం.మధుశ్చుతశ్శుచయో యాః పావకాస్తాన ఆపశ్శగ్ం స్యోనా భవంతు - యాసాం దేవా దివి కృణ్వంతిభక్షం యా అంతరిక్షే బహుధా భవంతి-యాఃపృథివీం పయసోందంతి శుక్రాస్తాన ఆపశ్శగ్ం స్యోనాభవంతు - శివేన మా చక్షుషా పశ్యతాప శ్శివయాతనువోపస్పృశత త్వచం మే - సర్వాగ్ం అగ్నీగ్ం రప్సుషదోహువేవోమయి వర్చో బలమోజో నిధత్త - పవమానస్సువర్జనః - పవిత్రేణ విచర్షణిః.యః పోతా సపునాతుమా.పునంతు మా దేవజనాః - పునంతు మనవో ధియా - పునంతు విశ్వఆయవః - జాతవేదః పవిత్రవత్ - పవిత్రేణ పునాహిమా - శుక్రేణ దేవదీద్యత్ - అగ్నేక్రత్వా క్రతూగ్ంరను - యత్తేపవిత్రమర్చిషి అగ్నే విततమంతరా - బ్రహ్మతేనపునీమహే - ఉభాభ్యాందేవసవితః - పవిత్రేణసవేనచ - ఇదంబ్రహ్మపునీమహే - వైశ్వదేవీ పునతీదేవ్యాగాత్ - యస్యైబహ్వీస్తనువోవీతపృష్ఠాః - తయామదంతస్సధమాద్యేషు - వయగ్ంస్యామపతయోరయీణామ్ - వైశ్వానరో రశ్మిభిర్మాపునాతు. వాతఃప్రాణేనేషిరోమయోభూః - ద్యావాపృథివీ పయసా పయోభిః - ఋతావరీ య

జ్ఞియేమాపునీతాం - బృహద్భిస్సవిత స్తృభిః - వర్షిష్ఠైర్దేవమ
న్మభిః-అగ్నేదక్షైః పునాహి మా. యేన దేవా అపునత - యేనా
పోదివ్యం కశః. తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా-ఇదం బ్రహ్మపునీమహే.
యఃపావమానీరధ్యేతి - ఋషిభిస్సంభృతగ్ంరసం - సర్వగ్ంస
పూతమశ్నాతి - స్వదితంమాతరిశ్వనా - పావమానీర్యో అ
ధ్యేతి - ఋషిభిస్సంభృతగ్ం రసం - తస్మై సరస్వతీదుహే క్షీ
రగ్ంసర్పిర్మధూదకం - పావమానీస్స్వస్త్యయనీః - సుదుఘా
హి పయస్వతీః. ఋషిభిస్సంభృతోరసః - బ్రాహ్మణేష్వమృత
గ్ంహితం - పావమానీర్దిశంతు నః-ఇమం లోకమథో అముం -
కామాంత్సమర్ధయంతు నః - దేవీర్దేవైస్సమాభృతాః - పావ
మానీస్స్వస్త్యయనీః - సుదుఘాహిఘృతశ్చ్యుతః, ఋషిభిస్సం
భృతోరసః - బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహితం. యేనదేవాః పవి
త్రేణ - ఆత్మానం పునతే సదా - తేన సహస్రధారేణ - పావ
మాన్యః పునంతు మా-ప్రాజాపత్యం పవిత్రం-శతోద్యామగ్ం
హిరణ్మయం - తేనబ్రహ్మవిదో వయం-పూతం బ్రహ్మపునీమహే-
ఇంద్రస్సునీతీస్సహమాపునాతు-సోమస్స్వస్త్యావరుణస్సమీచ్యా
యమోరాజాప్రమృణాభిః పునాతు మా-జాతవేదామూర్జయం
త్యాపునాతు.

తచ్ఛంయో రావృణీమహే - గాతుంయజ్ఞాయ - గాతుం యజ్ఞపతయే - దైవీస్వస్తిరస్తు నః - స్వస్తిర్మానుషేభ్యః - ఊర్ధ్వం జిగాతుభేషజం - శన్నో అస్తుద్విపదే - శంచతుష్పదే - ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

ఇతి జపిత్వా వరుణముద్వాసయేత్, అథ బ్రాహ్మణాః కుంభజలేన కూర్చేన యజమానం ఆపోహిష్ఠాదిభిః - వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాన్త్స్వావేశో అనమీవోభవానః-యత్త్వేమహే ప్రతితన్నో జుషస్వశన్న ఏధిద్విపదేశం చతుష్పదే-వాస్తోష్పతేశగ్మయాసగ్ం సదా తేసక్షీమహి హిరణ్మయా గాతుమత్యా - ఆవహక్షేమ ఉతయోగేవరన్నో యూయం పాతస్వస్తిభిస్సదా నః - వాస్తోష్పతే ప్రతరణో నఏధిగోభిరశ్వేభిరిందో అజరాసస్తే సఖ్యేస్యామ-పితేవపుత్రాన్ ప్రతినోజుషస్వ-అమీవహా-వాస్తోష్పతే విశ్వారూపాణ్యావిశన్ - సఖాసుశేవఏధినః-శివగ్ం శివం-ఇతి యజమానగృహాదిసర్వోపకరణాని చ ప్రోక్షయేత్.

పుణ్యాహవాచనం సంపూర్ణమ్

---

2 స మి దా ధా న మ్

పాదౌ ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య-పవిత్రపాణిఃప్రాణానాయమ్య శ్రీగోవిందేత్యాది శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం

ర్థం ప్రాతస్సమిధ ఆధాస్యఇతి సంకల్ప్య. పరిత్వాగ్నే పరిమృజా
మ్యాయుషాచ ధనేనచ-సుప్రజాః ప్రజయా భూయాసగ్ం సువీ
రోవీరైస్సువర్చావర్చసాసుపోషః పోషైస్సుగృహోగృహైస్సు
పతిః పత్యాసుమేధా మేధయాసుబ్రహ్మాబ్రహ్మచారిభిః - స్థండి
లం కల్పయిత్వా ప్రాచీః పూర్వముదక్సగ్ంస్థం దక్షిణారంభ
మాలిఖేత్ - అథోదీచీః పురస్సగ్ంస్థం పశ్చిమారంభమాలి
ఖేత్ - అవాక్కరోభ్యుక్ష్య - తృణం నైర్‌ఋత్యాం నిరస్య -
అప ఉపస్పృశ్య - భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య -
నిధాయ వహ్నిం, ఉత్సృజ్యతే హోక్షణతోయశేషం ప్రాక్తో

యమన్వన్నిదధాత్యుదగ్వా - యథా బహిస్స్యాచ్చపరిస్తరా
ణాం, అగ్నిమిధ్వాప్రాగగ్రై రుదగగ్రైర్దర్భైః పరిస్తీర్య - అది
తేనుమన్యస్వ - అనుమతేనుమన్యస్వ - సరస్వతేనుమన్యస్వ -
దేవసవితః ప్రసువ. సమిధాదర్భేణవాగ్నౌజుహుయాత్. ఓం
అగ్నయేసమిధమాహారిషంబృహతేజాతవేదసే - యథాత్వమ
గ్నే సమిధాసమిధ్యసఏవం మామాయుషావర్చసా సన్యామే
ధయాప్రజయా పశుభిః బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన సమేధయ
స్వాహా - ఏధోస్యేధిషీమహిస్వాహా - సమిదసిసమేధిషీమహి
స్వాహా - తేజోసితేజోమయిధేహిస్వాహా-అపోఅద్యాన్వచారి
షగ్ం రసేన సమస్మృక్ష్మహి - పయస్వాగ్ం అగ్నఆగమంతం

మానగ్ం సృజ వర్చసాస్వాహా - సంమాగ్నేవర్చసా సృజ ప్రజయాంచ ధనేన చ స్వాహా - విద్యున్తే అస్య దేవా ఇంద్రో విద్యాత్సహార్షిభిస్స్వాహా - అగ్నయే బృహతే నాకాయస్వాహా - ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ంస్వాహా - ఏషాతే అగ్నేసమిత్తయా వర్ధస్వచాప్యాయస్వచ తయాహాం వర్ధమానో భూయాసమాప్యాయమానశ్చ స్వాహా - యోమాగ్నేభాగినగ్ం సంతమథాభాగం చికీర్షతి - అభాగమగ్నేతంకురు మామగ్నేభాగినంకురుస్వాహా - సమిధమాధాయాగ్నే సర్వవ్రతో భూయాసగ్ స్వాహా - ఓం భూస్స్వాహా - ఓం భువస్స్వాహా-ఓం సువస్స్వాహా - ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా. అదితేన్వమగ్గ్ స్థాః అనుమతేన్వమగ్గ్ స్థాః - సరస్వతేన్వమగ్గ్ స్థాః దేవసవితః ప్రాసావీః. శ్రీవిష్ణవే స్వాహా - విష్ణవే పరమాత్మనఇదం. యత్తేఅగ్నే తేజస్తేనాహాంతేజస్వీ భూయాసం యత్తే అగ్నేవర్చస్తేనాహాం వర్చస్వీభూయాసం యత్తే అగ్నేహర స్తేనాహగ్ం హరస్వీభూయాసం-మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయిమేధాం మయిప్రజాం-మయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు మయిమేధాంమయిప్రజాంమయిసూర్యోభ్రాజోదధాతు-మానస్తోకేతనయేమాన ఆయుషిమానోగోషుమానోఅశ్వేషురీరిషః - వీరాన్మానో రుద్రభామితోవధీర్హవిష్మంతో నమసా విధేమతే-

అగ్నయేనమః - మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన, యద్ధుతం తు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే. ప్రాయశ్చిత్తాన్యశేషాణి తపః కర్మాత్మకాని వై, యాని తేషామశేషాణాం కృష్ణానుస్మరణం పరం. ప్రణమ్య అభివాద్య ఆచామేత్.

సమిదాధానం సంపూర్ణమ్.

---

3. అగ్నిసంధానప్రారంభః

పాదౌ ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య పవిత్రంధృత్వాపత్న్యా సహ తాంబూలదక్షిణాక్షతాన్గృహీత్వా - ఓం నమస్సదసే నమస్సదసస్పతయే నమస్సఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే నమోదివే నమః పృథివ్యై - సప్రథసభాం మే గోపాయ - యేచ సభ్యాస్సభాసదః - తానింద్రియావతః కురు - సర్వమాయురుపాసతాం - సర్వేభ్యశ్శ్రీవైష్ణవేభ్యోనమః - ఇతిప్రణమ్య, స్వామినః భవత్పాదమూలే మయా సమర్పితామిమాం సౌవర్ణీం యత్కించిద్దక్షిణాం యథోక్తదక్షిణామివ స్వీకృత్య అసయోర్విచ్ఛిన్నోపాసనాగ్నిసంధానం కర్తుం యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితిభవంతో మహాంతోఽనుగృహ్ణంతు - యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితితైః ప్రత్యుక్తేదర్భేష్వాసీనోదర్భాన్ ధారయమాణః పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య-శ్రీగోవిందేత్యాది...అస్యాం శుభతిథౌ శ్రీభగవ

దాక్షయా శ్రీమన్నారాయణ ప్రీత్యర్థం ఆవయోః విచ్ఛిన్నౌ
పాసనాగ్నిం సంధాస్యే - ఔపాసనాగ్నిమాంధాస్యే విచ్ఛిన్న
సంధానార్థం ఇతి వా సంకల్ప్య-సాత్త్వికత్యాగం కుర్యాత్.
స్థండిలం కల్పయిత్వా ప్రాచీః పూర్వాముదక్సంస్థం దక్షిణా
రంభమాలిఖేత్. అథోదీచీః పుర స్సగ్ంస్థం పశ్చిమారంభమాలి
ఖేత్ - అవాక్పురోభ్యుక్ష్య - తృణం నైరృత్యాం నిరస్య -
అప ఉపస్పృశ్య భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య,
ఉత్సృజ్య తేనో క్షణతోయ శేషం ప్రాక్తోయమన్యన్నిదధాత్యు
దగ్ధ్వా, యథా బహిస్స్యచ్చ పరిస్తరాణాం అగ్నిమిధ్వా

పరిస్తీర్య అగ్నేరుత్తరతో దర్భాన్ సగ్ స్తీర్య, దర్వీమాజ్యస్థా
లీం ప్రోక్షణీమితరదర్వీం చ ద్వంద్వన్యంచి పాత్రాణి సాద
యిత్వా - ఆయామతః పరిమాణం ప్రోక్షణీసగ్ంస్కారః
పాత్ర ప్రోక్షఇతి ఉత్తానాని పాత్రాణి త్రిః ప్రోక్ష్య-ప్రోక్షణీ
పాత్రే అన్యజ్జలం పూరయిత్వా - దక్షిణత ఉద్వాస్య పవిత్ర
మాదాయ-ఆజ్యస్థాల్యాం నిధాయ-ఆజ్యస్థాల్యామాజ్యం నిరూ
ప్య-ఉదీచోంగారాన్నిరూహ్య - తేష్వధిశ్రిత్య - జ్వలతాతృణే
నావదోత్య(దుత్య)త్య-ద్వే దర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య ప్రత్యస్య-
త్రిః పర్యగ్ని కృత్వా ఉదగుద్వాస్య అంగారానగ్నౌ ప్రత్యూహ్య-
ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూ

య - పవిత్రగ్రంథిం విస్రస్యాప ఉపస్పృశ్య ప్రాగగ్రమగ్నౌ ప్రహరతి - యేన జుహోతి తదగ్నౌ ప్రతితప్య దర్భైస్సంమృజ్య పునః ప్రతితప్య ప్రోక్ష్య నిధాయ దర్భానద్భిస్సగ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి. ఓం అదితేనుమన్యస్వ ఓం అనుమతేనుమన్యస్వ-ఓం సరస్వతేనుమన్యస్వ - ఓం దేవసవితః ప్రసువ - ప్రధానదర్వ్యా చతుర్గృహీతేనాజ్యేన. ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా - ప్రజాపతయఇదం నమమ - ప్రాణానాయమ్య శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం ఉపవాసాకరణప్రాయశ్చిత్తార్థం అయాశ్చహోమం కరిష్యఇతి సంకల్ప్య - ఓం అయాశ్చాగ్నేస్యనభిశ స్తీశ్చ సత్యమిత్త్వమయా అసి - అయసామనసాధృతో౭యసాహవ్యమూహిషే యానో ధేహి భేషజగ్ం స్వాహా - అగ్నయే అయస ఇదం - పురస్త్వాదిత్యా రుద్రా వసవస్సమింధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీథయజ్ఞైః-ఘృతేన త్వంతను వో వర్ధయస్వ సత్యాస్సంతు యజమానస్య కామాస్స్వాహా - అగ్నయేవసునీథాయేదం - మనోజ్యోతిర్జుషతామాజ్యం - విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ంసమిమందధాతు-యాఇష్టా ఉషసోనిమ్రుచశ్చతాస్సందధామి హవిషాఘృతేన స్వాహా - మనసేజ్యోతిష ఇదం - యన్మ ఆత్మనోమిందాభూదగ్నిస్తత్పునరాహార్జాతవేదా విచ

ర్షణిస్స్వాహా - అగ్నయేజాతవేదస ఇదం - పునరగ్నిశ్చక్షు
రదా త్పునరింద్రోబృహస్పతిః - పునర్మే అశ్వినాయువం చక్షు
రాధత్తముక్ష్యోస్స్వాహా - అగ్నీంద్రాబృహస్పత్యశ్విభ్య ఇదం
నమమ.తంతుంతన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథో
రక్షధియాకృతాన్ - అనుల్బణం వయతజోగువామపో మను
ర్భవజనయా దైవ్యం జనగ్ంస్వాహా - అగ్నయే తంతుమత
ఇదం, ప్రాణానాయమ్య శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారా
యణప్రీత్యర్థం అస్మిన్ విచ్ఛిన్నౌపాసనాగ్నిసంధానహోమ
కర్మణి మధ్యేసంభావిత మంత్రతంత్ర స్వరవర్ణవిధి విపర్యాసాది
దోషప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తహోమం హోష్యా
మీతి సంకల్ప్య - ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా. ప్రజాపతయ
ఇదం - అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతేమిథు -
అగ్నేతదస్యకల్పయ - త్వగ్ంహివేత్థ యథాతథగ్ం స్వాహా -
అగ్నయఇదం - పురుషసంమితో యజ్ఞః - యజ్ఞః పురుషసం
మితః అగ్నే తదస్య కల్పయ - త్వగ్ంహివేత్థయథాతథగ్ం
స్వాహా. అగ్నయ ఇదం - యత్పాకత్రా మనసా దీనద
క్షాణ యజ్ఞస్య మన్వతే మర్త్యాసః - అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతు
విద్విజానన్ - యజిష్ఠో దేవాగ్ం ఋతుశో యజాతిస్వాహా -
అగ్నయ ఇదం - త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య

హేడో వయాసిసీష్ఠాః యజిష్ఠో వహ్నితమ శ్శోశుచానో
విశ్వా దేవాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా - అగ్నీ వరుణాభ్యా
మిదం - సత్వన్నో అగ్నే అవమోభవోతి నేదిష్ఠో అస్యా
ఉషసోవ్యుష్టౌ - అవయక్ష్వనోవరుణగ్ం రరాణో వీహి మృడీ
కగ్ం సుహవోనవధిస్వాహా - అగ్నీ వరుణాభ్యామిదం - ఆభిర్గీ
ర్భిర్యదతోన ఊనమాప్యాయయహరివోవర్ధమానః - యదా
స్తోతృభ్యో మహిగోత్రారుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధతేస్యా
మస్వాహా - ఇంద్రాయహరివత ఇదం - ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే
త్రేధానిదధే పదం - సమూఢమస్యపాగ్ంసురేస్వాహా - విష్ణవ
ఇదం ఓం భూస్స్వాహా - అగ్నయ ఇదం - ఓం భువస్స్వాహా-
వాయవ ఇదం - ఓగ్ంసువస్స్వాహా సూర్యాయేదం - ఓం
భూర్భువస్సువస్స్వాహా-ప్రజాపతయ ఇదం-ఓం శ్రీవిష్ణవేస్వాహా-
శ్రీవిష్ణవే పరమాత్మన ఇదం- ప్రాణానాయమ్య - ఓంఅదితేన్వమగ్ం
స్థాః-అనుమతేన్వమగ్ంస్థాః - సరస్వతేన్వమగ్ంస్థాః - దేవసవితః
ప్రాసావీః - పునః ప్రాణానాయమ్య - శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమ
న్నారాయణ ప్రీత్యర్థం అనేకకాలసాయంప్రాతరాహుతీ నామ
కరణ ప్రాయశ్చిత్తార్థం ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్ర ప్రతినిధియత్కిం
చిద్ధిరణ్యదానం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య - హిరణ్యగర్భగర్భస్థం
హేమబీజం విభావసో - అనంతపుణ్యఫలదమతశ్శాంతిం ప్రయ

చ్ఛమే - ఇదం అనేకకాల సాయంప్రాతరాహుతీనామకరణ ప్రాయశ్చిత్తార్థం ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్ర ప్రతినిధి యత్కించిద్ధిరణ్యంనానాగోత్రేభ్యః శ్రీవైష్ణవేభ్యస్తేభ్యస్తేభ్యస్సంప్రదదే నమమ - పునః ప్రాణానాయమ్య - శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం అనేకకాల సాయంప్రాత రాహుతీనామకరణ ప్రాయశ్చిత్తార్థం - ఆజ్యసహితహోమద్రవ్యతండుల దానంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య - తండులావైశ్వదేవత్యాః పాకేనాన్నంపచంతియే, తస్మాత్తండులదానేన అతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే, ఇదమనేకకాల సాయంప్రాతరాహుతీనామకరణ ప్రాయశ్చిత్తార్థం ఆజ్యసహిత హోమద్రవ్యతండులం యస్మైకస్మైచిచ్ఛ్రోత్రియాయ సంప్రదదే న మమ - పునః ప్రాణానాయమ్య - శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం పూర్వేద్యుస్సాయమారభ్య సాయమౌపాసనహోమం అద్యప్రాతరౌపాసన హోమం చ సమస్య హోష్యామీతి సంకల్ప్య. చత్వారి శృంగాత్రయో అస్యపాదాద్వేశీర్షే సప్తహస్తాసో అస్య - త్రిధా బద్ధోవృషభోరోరవీతి మహోదేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ-ఏషహి దేవః ప్రదిశోనుసర్వాః పూర్వో హి జాతస్స ఉ గర్భేఅంతః - సవిజాయమాన స్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖాస్తిష్ఠతి విశ్వతో ముఖః - ప్రాఙ్ముఖో దేవ అగ్నే ప్రత్యఙ్ముఖస్సన్ మమాభిముఖో

భవ-ఓం అగ్నయే నమః - ఓం జాదవేదసేనమః - ఓం సహోజ
సేనమః. -ఓం అజిరాప్రభవే నమః. - ఓం వైశ్వానరాయ
నమః - ఓం నర్యాపసేనమః - ఓం పజ్క్తిరాథసేనమః - ఓం
విసర్పిణేనమః - ఓం యజ్ఞపురుషాయనమః - సర్వేభ్యశ్శ్రీవైష్ణ
వేభ్యోనమః - ఓం అదితేనుమన్యస్వ ఓం అనుమతేనుమన్యస్వ
ఓం సరస్వతేనుమన్యస్వ, ఓం దేవసవితః ప్రసువ - హోష్యామి -
పత్నీ హస్తం ప్రోక్ష్యతండులం ప్రదాయ పునః ప్రోక్ష్య అర్ధాం
శం గృహీత్వాద్వేధావిభాగంకృత్వా - ఓం అగ్నయేస్వాహా-
అగ్నయఇదం-ఓం అగ్నయేస్విష్టకృత్వే స్వాహా - అగ్నయేస్విష్ట
కృతఇదం ఏకాగ్ంసమిధమాధాయ అన్యమర్ధాంశంగృహీత్వా
ద్వేధా విభజ్య-సూర్యాయస్వాహా - సూర్యాయేదం - అగ్న
యేస్విష్టకృతేస్వాహా - అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం - ఏకాగ్ం
సమిధమాధాయ - ఆహుతిసంఖ్యేసతి ఆహుతిసంఖ్యప్ర
యశ్చిత్తార్థం వనస్పతిహోమం కరిష్యఇతిసంకల్ప్య - యత్ర వేత్థ
వనస్పతే దేవానాం గుహ్యానామాని - తత్ర హవ్యానిగామ
య స్వాహా ఇతి సమిధమాధాయ తూష్ణీం సమిధమాధాయ -
ఓం అదితేన్వమగ్ంస్థాః ఓం అనుమతేన్వమగ్ంస్థాః - ఓం సర
స్వతేన్వమగ్ంస్థాః ఓమ్ దేవసవితః ప్రాసావీః - ఓమ్ శ్రీవిష్ణవే
స్వాహా . శ్రీవిష్ణవే పరమాత్మన ఇదం అగ్నేనయసుపథా

రాయే అస్మాన్ విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్ఠాం తే నమ ఉక్తిం విధేమ - ఓం అగ్నయే నమః. - మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన, యద్ధుతం తు మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే, ప్రాయశ్చిత్తాన్యశేషాణి తపః కర్మాత్మకాని వై, యాని తేషామశేషాణాం కృష్ణానుస్మరణం పరం, ప్రణమ్య అభివాద్య ఆచమనం కుర్యాత్, కృతం కర్మ భగవతే సమర్పయేత్.

అగ్నిసంధానం సమాప్తమ్.

4. శ్రాద్ధ ప్రయోగ ప్రారంభః

పాణీ పాదౌ ప్రక్షాళ్య ద్విరాచమ్య త్రిభిః పంచభిర్వా దర్భైః కృతం పవిత్రం ధృత్వా తిలాక్షతాన్ గృహీత్వా దక్షిణాముఖః స్థిత్వా ప్రాచీనావీతీ, ఓం సమస్తసంపత్సమవాప్తిహేతవః - సముత్థితాపత్కులధూమకేతవః, అపారసంసారసముద్రసేతవః - పునంతు మాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః - ఇతి జపిత్వా ఉపవీతీ ప్రణమ్య దేవేభ్యో నమః - ప్రాచీనావీతీ - వసురుద్రాదిత్యస్వరూపాస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహేభ్యో నమః - ఉపవీతీ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవే నమః - ప్రాచీనావీతీ- దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్య ఏవ చ, నమస్స్వ

ధాయైస్వాహాయై నిత్యమేవ నమోనమః. ఉపవీతీ - ప్రణమ్య ప్రాచీనావీతీ - స్వామినః అస్మిన్ దివసే అముకగోత్రం అముకశర్మాణం మమ పితరముద్దిశ్య ప్రత్యాబ్దికం శ్రాద్ధం కర్తుకామోఽస్మి అయందేశః అయంకాలః అస్మిన్ గేహే విద్యమానాః పక్వాపక్వపదార్థాశ్చ శ్రాద్ధార్హాభూయాసుః - ఇదంక్షేత్రం గయాక్షేత్రసదృశం భూయాత్ మమ పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధకరణేఽధికారసంపదస్త్వితి భవంతో మహాంతోఽనుగృహ్ణంతు- తథాస్తు ఇతి ప్రతివచనం - ఉపవీతీఉదఙ్ముఖస్థిత్వా-శ్రాద్ధభూమిం గయాం ధ్యాత్వా ధ్యాత్వా దేవం గదాధరం ప్రాచీనావీతీ.దక్షిణాముఖస్థిత్వా, వస్వాదీంశ్చ పిత్రాన్ ధ్యాత్వా తత శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే, ప్రవర్తయ ఇతి ప్రతివచనం - ఉపవీతీ - దర్భేష్వాసీనో దర్భాన్ ధారయమాణఃపవిత్రపాణిః త్రిః ప్రాణాయామ్య, ప్రాచీనావీతీ-శ్రీగోవిందేత్యాది-అస్యాంపుణ్యతిథౌ గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య- కురుష్వేతి ప్రతివచనం - ఉపవీతీ - భగవానేవేత్యాది స్వయమేవకారయతీత్యంతముక్త్వా - ప్రాచీనావీతీ - దక్షిణాముఖస్సవ్యంజాన్వాచ్య వామూరత్వాన్యదక్షిణాగ్రం భుగ్నమాక్రమ్య- యేపార్థివాసః పితరో యే అంతరిక్షే యేదివియేవామృతాబభూవుః - అస్మిన్ యజ్ఞే సమవయంతాం - అస్తు, సమవయంతా

మితి ప్రతివచనం, స్థండిలాది పరిస్తరణాంతం కృత్వా - దక్షిణా గ్రేః పిత్రేష్వపు దక్షిణానధరాను త్తరానుత్తరాన్ - అగ్నేరుత్తర తో దర్భాన్ సంస్తీర్య తదుత్తరతః ప్రణీతాసనం - దక్షిణతో బ్రహ్మాసనం పశ్చిమతః పాత్రాసనం - దర్వీమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీం ప్రణీతామిధ్మమితరదర్వీం హవిః పాత్రం హవిష్యపాత్రం చ సాదయిత్వా ఆయామేన సహ ప్రోక్షణీరుత్పూయ పాత్రాణ్యుత్తానాని కృత్వా విస్రస్యేధ్మం సర్వాభిః ప్రోక్షణీభిరద్భిః త్రిః ప్రోక్ష్య - ప్రోక్షణీపాత్రం పునః పూరయిత్వా [illegible] దక్షిణతో నిధాయ - ఆయామం ప్రణీతాపాత్రే [illegible] -

అద్భిః పూరయిత్వా త్రిరుత్పూయ సమంప్రాణైర్హృత్వోత్త రేణాగ్నిందర్భేషుసాదయిత్వా దర్భైః ప్రచ్ఛాద్య పవిత్రమాజ్యస్థాల్యాం నిధాయ ఉపవీతీ బ్రాహ్మణం దక్షిణతో దర్భేషు నిషాద్య బ్రాహ్మణాయ(బ్రహ్మణే)నమః ఇదమాసనం ఇదమర్చనం- ప్రాచీనావీతి- ఆజ్యస్థాల్యామాజ్యంనిరూప్యఉదీచోంగారాన్నిరుహ్యాత్వాది దర్వీసంస్కారాంతం కృత్వా-శమ్యాః పరిధ్యర్థే స్థవిష్ఠామధ్యమః అణీయాన్ ద్రాఘీయాన్ దక్షిణార్ధ్యఃఅణిష్ఠోహ్రసిష్ఠ ఉత్తరార్ధ్యః ఉపవీతీ - ద్వే ఆఘారసమిధౌ మధ్యమం పరిధిముపస్పృశ్య ఊర్ధ్వేదక్షిణముత్తరమాదధాతి - ప్రాచీనావీతీ - తూష్ణీం సమంతమప్రదక్షిణం పరిషిచ్య - ఇధ్మమాజ్యే

నాభ్యజ్య. అస్మిన్ మమ పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధపార్వణ హోమకర్మణి స్వామిన్ ఇధ్మమాధాస్యే - ఆధత్స్వ ఇత్యనుజ్ఞాత ఇత్యాన్యగ్నావాదధాతి - ఉపవీతీ - ఇధ్మమూలం పరామృశ్యాపఉపస్పృశ్య ప్రజాపతిం మనసా ధ్యాయన్నాఘారావాఘారయతి - ఇతరదర్వీమాదాయ - వాయవ్యాదాగ్నేయాంతం, ప్రజాపతయఇదం - ప్రధానదర్వీమాదాయ - నైఋత్యాదైశాన్యాంతం ఇంద్రాయేదం - ఉత్తరపూర్వే ఓం అగ్నయే స్వాహా అగ్నయఇదం - దక్షిణపూర్వే, ఓం సోమాయస్వాహా - సోమాయేదం - అగ్నిమధ్యే, అగ్నయేస్వాహా - అగ్నయఇదం - ప్రాణానాయమ్య - సంకల్పప్రభృతి ముఖాహుతి పర్యంతం న్యూనాతిరిక్తప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్త హోమం హోష్యామి ఇతి సంకల్ప్య - ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా-ప్రజాపతయఇదం - అగ్నేరుత్తరతః ప్రాగగ్రేషు దర్భేషు ఆగచ్ఛంతు మహాభాగావిశ్వేదేవా మహాబలాః - యేహ్యత్ర విహితాశ్రాద్ధే సావధానా భవంతు తే-విశ్వేదేవాశ్శృణుతే మంగ్ంహవం మేయే అంతరిక్షేయ ఉపద్యవిష్ఠ-యే అగ్నిజిహ్వా ఉత వాయజత్రా ఆసద్యాస్మిన్ బర్హిషి మాదయధ్వం - గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవోమాద్రవస్సంజ్ఞకవిశ్వాన్ దేవానావాహయామి - విశ్వేషాం దేవానామిద

మాసనం - ఇదమర్చనం యవోదకముత్సిచ్య - ప్రాచీనావీతీ, బర్హిః అగ్నేర్దక్షిణతః దక్షిణాగ్రం భుగ్నం నిక్షిప్య - ఆయాతపితరస్సోమ్యాః గంభీరైః పథిభిః పూర్వ్యైః ప్రజామస్మభ్యం దదతోరయించ దీర్ఘాయుత్వంచ శతశారదంచ - గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే గోత్రాన్ శర్మణః వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాన్ అస్మత్పితృపితామహప్రపితామహానావాహయామి - సకృదాచ్ఛిన్నం బర్హిరూర్ణామ్రదు - స్యోనంపితృభ్యస్త్వా భరామ్యహం - అస్మిన్త్సీదంతు మేపితరస్సోమ్యాః పితామహాః ప్రపితామహాశ్చానుగైస్సహ - గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాణాం పితృపితామహప్రపితామహానామిదమాసనం - ఇదమర్చనం ఊర్జం వహంతీరమృతం ఘృతంపయః కీలాలం పరిస్రుతం స్వధాస్థతర్పయత మే పితౄన్ ఇతి తిలోదకముత్సిచ్య, ఉపవీతీ - అగ్నేరుత్తరతః ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ సంస్తీర్య - ఓం సహస్రశీర్షాపురుషః - సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ - సభూమిం విశ్వతోవృత్వా - అత్యతిష్ఠద్దశాంగులం - గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణుమావాహయామి పురుషఏవేదగ్ం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యం-ఉతామృతత్వస్యేశానః - యదన్నేనాతిరోహతి - విష్ణో ఇదంతే ఆసనం - ఇదమర్చనం - యవో

దకముత్సిచ్య - ప్రాచీనావీతీ - ఉద్ధ్రియతామగ్నౌ చ క్రియ
తాం - కామముద్ధ్రియతాం - కామమగ్నౌ చ క్రియతామితి
ప్రతివచనం - ఉద్ధృతమన్నమగ్నావధిశ్రిత్య - ప్రాచీనముదీ
చీనం వోద్వాస్య ప్రతిష్ఠితమభిఘార్య - దర్వ్యాముపస్తీర్య -
ద్విరవదాయ-వత్సానాం త్రిరవదానం - సకృదభిఘార్య-యన్మే
మాతా ప్రలులోభ చరత్యననువ్రతా తన్మే రేతః పితా వృఙ్క్తాం -
మాభూరన్యోఽవపద్యతాం గోత్రాయశర్మణేఽస్మత్పిత్రే స్వాహా గో
త్రాయశర్మణేఽస్మత్ పిత్ర ఇదం-ఉపస్తీర్యావదాయాభిఘార్య -
యాస్తిష్ఠంతి యా ధావంతి యా ఆర్ద్రోఘ్నీః పరితస్థుషీః - అద్భి
ర్విశ్వస్య భర్త్రీభిరంతరన్యం పితుర్దధే - గోత్రాయ శర్మణే అస్మ
త్పిత్రే స్వాహా - గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్ పిత్ర ఇదం - ఉప
స్తీర్యావదాయాభిఘార్య-యన్మే పితామహీ ప్రలులోభ చరత్య
ననువ్రతా - తన్మే రేతః పితామహో వృఙ్క్తాం-మాభూరన్యో
ఽవపద్యతాం గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్పితామహాయస్వాహా -
గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్పితామహాయేదం ఉపస్తీర్యావదా
యాభిఘార్య - అంతర్దధే పర్వతైరంతర్మహ్యా పృథివ్యా -
ఆభిర్దిగ్భిరనంతాభిః - అంతరన్యం పితామహాద్దధే - గోత్రా
యశర్మణే అస్మత్పితామహాయ స్వాహా - గోత్రాయ శర్మణే
అస్మత్పితామహాయేదం - ఉపస్తీర్యావదాయాభిఘార్య -

యన్మే ప్రపితామహీ ప్రలులోభచరత్యననువ్రతా - తన్మే రేతః ప్రపితామహో వృఙ్క్తాం - మాభురన్యోఽవపద్యతాం - గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్ప్రపితామహాయ స్వాహా గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్ప్రపితామహాయేదం - ఉపస్తీర్యావదాయాభిఘార్య - అంతర్దధఋతుభిరహోరాత్రైస్ససంధిభిః - అర్ధమాసైశ్చ మాసైశ్చాంతరన్యం ప్రపితామహాద్దధే గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్ప్రపితామహాయ స్వాహా గోత్రాయ శర్మణే అస్మత్ప్రపితామహాయేదం - ఉపస్తీర్యావదాయాభిఘార్య - ఉపవీతీ-స్విష్టకృదర్థం హవిః ప్రత్యభిఘార్య-ప్రాచీనావీతీ - యేచేహ

పితరోయేచ నేహ యాగ్ంశ్చ విద్మయాగ్ం ఉచనప్రవిద్మ - అగ్నే తాన్వేత్థ యదితేజాతవేదస్తయాప్రత్తగ్ంస్వధయామదంతుస్వాహా-జ్ఞాతాజ్ఞాతపితృభ్య ఇదం, అథాజ్యాహుతీః, స్వాహా పిత్రే - పిత్ర ఇదం, పిత్రే స్వాహా - పిత్ర ఇదం-స్వాహా పిత్రే పిత్ర ఇదం - పిత్రే స్వాహా పిత్ర ఇదం - స్వధాస్వాహా - పితృభ్య ఇదం - అగ్నయే కవ్యవాహనాయ స్వధాస్వాహా అగ్నయే కవ్యవాహనాయేదం, ఉపవీతీ - దర్వ్యాముపస్తీర్య - ఉత్తరార్ధాత్సకృదవదాయ - వత్సాః ద్విరవదాయ - ద్విరభిఘార్య ఓం అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా - అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం - ప్రాచీనావీతీ - దర్వ్యాముపస్తీర్య హవిష్యమాదాయాభి

ఘూర్య - స్వాహేత్యుత్తరభస్మన్యపోహ్య - హుతదేవతాభ్య
ఇదం పరిధ్యంజనం - లేపకార్యం, ఆజ్యస్థాలీముత్తరతః -
ప్రధానదర్వీం దక్షిణతః ఇతరదర్వీం మధ్యే పాత్రసాదన ప్రయు
క్తదర్భాన్ గృహీత్వా - దర్వ్యామనక్త్యగ్రం ఇతరస్యాం
మధ్యం ఆజ్యస్థాల్యాం మూలం-ఇతి త్రిరక్త్వా ఏకదర్భంరాభా
విసృజ్య ఇతరాన్ ప్రాగగ్రానగ్నౌ ప్రహరతి - నాత్యగ్రం ప్రహ
రేత్ - అప ఉపస్పృశ్య తృణప్రహారః నిర్దేశనం చ అగ్నేరభి
మంత్రణంచ భూమౌనిమార్ష్టిః పరిధిప్రహారః, మధ్యమం
ప్రహృత్య ఇతరౌ ప్రహరన్ దర్వీభ్యామాజ్యం గృహీత్వా,

స్వాహా-వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యస్సగ్ంస్రావభాగేభ్య
ఇదం - ఉపవీతీ - ప్రాణానాయమ్య శ్రీభగవదాజ్ఞయా శ్రీమ
న్నారాయణప్రీత్యర్థం మమ పితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధహోమక
ర్మణి మధ్యే సంభావిత - మంత్ర తంత్ర స్వరవర్ణ విధివిపర్యాస
న్యూనాతిరిక్త ప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తహోమం హో
ష్యామి-ఓంభూర్భువస్సువస్స్వాహా-ప్రజాపతయ ఇదం అనాజ్ఞాతం
యదాజ్ఞాతం - తథగ్ంస్వాహా - అగ్నయ ఇదం - పురుషసం
మితో యజ్ఞః - తథగ్ం స్వాహా - అగ్నయ ఇదం - యత్పా
కత్రా - యజాతిస్వాహా - అగ్నయ ఇదం - త్వన్నో అగ్నే -
అస్మత్స్వాహా - అగ్నీవరుణాభ్యామిదం - సత్వన్నో అగ్నే -

పేధిస్వాహా, అగ్నీవరుణాభ్యామిదం - అభిర్గీర్భిః - స్వాయమ స్వాహా - ఇంద్రాయహరివతఇదం - ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే - సురేస్వాహా, విష్ణవఇదం, ఓం భూస్స్వాహా - అగ్నయ ఇదం, ఓంభువస్స్వాహా, వాయవఇదం ఓంసువస్స్వాహా - సూర్యాయేదం - ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం - ఓం శ్రీవిష్ణవే స్వాహా శ్రీవిష్ణవే పరమాత్మన ఇదం - ప్రాణానాయమ్య - ప్రాచీనావీతీ - తూష్ణీం సమంతమప్రద క్షిణం పరిషిచ్య, ప్రణీతాస్వపఆనీయ - అన్యజ్జలం పూరయి త్వా - ప్రాచ్యాం, దక్షిణాయాం, ప్రతీచ్యాం, ఉదీచ్యాం,

ఊర్ధ్వాయాం, అధరాయాం భూమౌ, జలం నిస్రావ్య - సము ద్రం వః ప్రహిణోమి స్వాం యోనిమపి గచ్ఛత - అచ్ఛిద్రః ప్రజయా భూయాసం మాపరానేచిమత్పయః-స్వశిరసి ప్రోక్ష్య - ఉపవీతీ - బ్రాహ్మణాయ (బ్రహ్మణే) నమః తాంబూలదక్షిణాం సమర్పయామి - సర్వోపచారాన్ సమర్పయామి ఇతి బ్రాహ్మణం (బ్రహ్మాణం) సంపూజ్య, దర్భేణ ఓం విష్ణవేస్వాహా శ్రీవిష్ణవే పర మాత్మనఇదం ప్రాయశ్చిత్తం-ప్రాణాయామం - పరిషేచనం-ప్రణీ తావోక్షణం, బ్రాహ్మణో(బ్రహ్మో)ద్వాసనం - అగ్న్యుపస్థానంచ క్రమేణకృత్వా అగ్నేనయఇత్యగ్నిముపస్థాయ ప్రణమ్యాభివా ద్య-ప్రాచీనావీతీ-పితాపితామహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః,

మమ తృప్తిం ప్రయాంత్వద్య హోమాహ్యాయితమూర్తయః, అద్యానుష్ఠితే మమ పితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధపార్వణహోమ కర్మణి మంత్రలోపే క్రియాలోపే ద్రవ్యలోపే నియమలోపేచ సత్యపి సర్వం యథాశాస్త్రానుష్ఠితం భూయాదితి భవంతో మహాంతోఽనుగృహ్ణాంతు, తథాస్తు, ఇతి ప్రతివచనం, హోమ శిష్టాన్నం అగ్నేర్దక్షిణతః ఏషతే తతేత్యాదిమంత్రేణ అభి మంత్రయేత్.

ఉపవీతీ, విశ్వేదేవహస్తే అపః ప్రదాయ గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవో మార్ద్రవస్సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానామిదమాసనం, పునరపః ప్రదాయ పురూరవో మార్ద్రవస్సంజ్ఞకవిశ్వేదేవార్థే భవతాక్షణః కర్తవ్యః, ఓం తథాఇతి ప్రతివచనం ప్రాప్నోతుభవాన్ ప్రాప్నవానీతి ప్రతివచనం - అలంకారార్థే ఇమే అక్షతాః సకలారాధనైస్స్వర్చితం, ప్రాచీనావీతీ - పితృహస్తే అపః ప్రదాయ గోత్రస్య శర్మణః మమపితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూపాస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహానా మిదమాసనం పునరపః ప్రదాయ, పితృపితామహ ప్రపితామహార్థే భవతా క్షణః కర్తవ్యః ఓం తథాఇతిప్రతివచనం ప్రాప్నోతుభవాన్, ప్రాప్నవానీతి ప్రతివచనం, అలంకారార్థే ఇమే తిలాః సకలారాధనై

స్స్వర్చితం, ఉపవీతీ, విష్ణుహస్తే అపః ప్రదాయ, గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఇదంతే ఆసనం పునరపః ప్రదాయ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణ్వర్థే భవతా క్షణః కర్తవ్యః ఓం తథాఽఇతి ప్రతివచనం, ప్రాప్నోతుభవాన్, ప్రాప్నవానీతి ప్రతివచనం, అలంకారార్థే ఇమేఅక్షతాః, సకలారాధనైస్స్వర్చితం - గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవో మార్ద్రివసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం పాద్యస్థానే ఇదమాసనమితి చతురశ్రమండలే ఉత్తరాగ్రం దర్భద్వయం సంస్తీర్య. ఇదమర్చనమితి

అక్షతాన్నిక్షిప్య, ప్రాచీనావీతీ, గోత్రస్యశర్మణః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహానాం పాద్యస్థానే ఇదమాసనమితి దర్భం వర్తులాకారమండలే దక్షిణాగ్రంభుగ్నం నిక్షిప్య ఇదమర్చనమితితిలంనిక్షిప్య, ఉపవీతీ, గోత్రస్యశర్మణః పితుఃప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో పాద్యస్థానే ఇదంతే ఆసనం ఇతిదేవార్థమండలే ఉత్తరాగ్రం దర్భద్వయం నిక్షిప్య ఇదమర్చనమితి అక్షతాన్ నిక్షిప్య గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవోమార్ద్రివస్సంజ్ఞక విశ్వేదేవాః స్వాగతం ఇదంవః పాద్యం-ఇతి సాక్షతకుశాగ్ర తీర్థాంజలిం విసృజ్య ఇదమర్ఘ్యం

శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి, గంధద్వారాం-యే శ్రియం, ఇతి పాదావభ్యజ్య ప్రక్షాళ్య హస్తేజలందత్వా, ప్రాచీనావీతీ, గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూప అస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహాః స్వాగతం ఇతి తిలోదకం నిస్రావ్య ఇదం వః పాద్యం ఇదమర్ఘ్యం శుక్రమసి. గంధద్వారాం, సమస్తసంపత్, పాంసవః-ఇతిపాదౌ ప్రక్షాళ్య, ఉపవీతీ, గోత్రస్య శర్మణఃపితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో స్వాగతం, ఇదంతేపాద్యం ఇదమర్ఘ్యం, తద్విష్ణోఃపరమంపదం, ఇతిపాదౌ ప్రక్షాళ్య కర్తా పాదౌ ప్రక్షాళ్య

ఆచామేత్, అనంతరం భోక్తా ఆచమనం కుర్యాత్ ప్రాచీనావీతీ తిలాక్షతతీర్థేన స్థానప్రోక్షణమంత్రః, ఓం అపహతా అసురారక్షాగంసి పిశాచా యే క్షయంతి పృథివీమను, అన్యత్రేతో గచ్ఛంతు యత్రైషాం గతం మనః, ఉదీరతామవర ఉత్పరాసఉన్మధ్యమాః పితరస్సోమ్యాసః అసుం య ఈయురవృకాఋతజ్ఞాస్తేనోవంతు పితరోహవేషు, ఉద్ధత్య అవోక్ష్య, అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా, యస్స్మరేత్పుండరీకాక్షం సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః,భూర్భువస్సువః ఇతి భోజన స్థానంప్రోక్ష్య, విశ్వేదేవాః ప్రాఙ్ముఖాః పితృపితామహాః ప్రపితామహాః ఉత్తరాభిముఖాః - శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణుః

ప్రత్యఙ్ముఖః అథవావిష్ణుస్సర్వతోముఖః, ఉపవీతీ, విశ్వేదేవ హస్తే అపః ప్రదాయ గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవో మార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంభోజనస్థానే ఇదమాసనం పునరపః ప్రదాయ ఇదంభోజనపాత్రాసనం, అర్చత ప్రార్చత ప్రియమేధాసో అర్చతార్చంత పుత్రకా ఉతపునర్నధిష్ణ్వర్చత - ఇదంవో అర్చనం ఇతి అక్షతాః - గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం - ఈశ్వరీగ్ంసర్వభూతానాం త్వామిహోపహ్వయేశ్రియం - గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పురూరవో మార్ద్రవసంజ్ఞకావిశ్వే దేవాః దేహాలంకరణార్థం యథాభాగమిమేవోగంధాః సుగంధాఇతి ప్రతివచనం, ఆయనేతే పరాయణే దూర్వారోహంతుపుష్పిణీః, హ్రదాశ్చ పుండరీకాణి సముద్రస్య గృహాఇమే - ఇమానిపుష్పాణి శ్రీతులసీదళానిచ - ధూరసి ధూర్వధూర్వంతం ధూర్వతం యోస్మాన్ ధూర్వతితం ధూర్వయం వయం ధూర్వామస్త్వం దేవానామసి - ఉదకేన సాం(సం)కల్పితో(తో)యం వోధూపస్స్వాహా, ఉద్దీప్యస్వజాతవేదోపఘ్నన్నిరృతిం మమ - పశూగ్ంశ్చ మహ్యమావహ జీవనంచ దిశో దశ - మానోహిగ్ంసీజ్జాతవేదోగామశ్వం పురుషం జగత్ - అబిభ్రదగ్న అగహి శ్రియామాపరిపాలయ - అయంవోదీపః

స్వాహా - జ్వాలాభేదేన సూర్యో జ్యోతిః, యువాసువాసాః పరివీత ఆగాత్ - సఉశ్రేయాన్భవతి జాయమానః - తం ధీరాసః కవయఉన్నయంతి - స్వాధియో మనసా దేవయంతః - ఆచ్ఛాదనార్థం ఉత్తరీయార్థమిదం వస్త్రయుగ్మం - పవిత్రార్థం ఉభౌదర్భౌ - వస్త్రాభావే ఆచ్ఛాదనార్థం పవిత్రార్థం ఇమే దర్భాః ఆవాహనాదిశేషోపచారార్థే ఇమే అక్షతాః సకలారాధనైః స్వర్చితం - ప్రాచీనావీతీ పితృహస్తే అపః ప్రదాయ గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూపఅస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహానాం భోజనస్థానే ఇదమాసనం - పునరపః ప్రదాయ ఇదం పాత్రాసనం అర్చత - ఇదం వో అర్చనం - గంధద్వారాం - గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూప అస్మత్పితృపితామహప్రపితామహాః దేహాలంకరణార్థం యథాభాగమిమావో గంధాః ఆయనే తే-ఇమాని పుష్పాణి శ్రీతులసీదళానిచ - ధూరసి-అసి, ఉదకేన, సాం(సం)కల్పితో(తో)ఘ్రాణ తృప్త్యర్థమయం వోధూపః స్వధా-ఉద్దీప్యస్వ, అయంవో దీపస్స్వధా-జ్వాలాభేదేన సూర్యో జ్యోతిః-యువాసువాసాః, ఆచ్ఛాదనార్థమిదం వస్త్రయుగ్మం పవిత్రార్థం ఉభౌ దర్భౌ - వస్త్రాభావే - ఆచ్ఛాదనార్థం పవిత్రార్థం ఇమే దర్భాః శేషోపచారార్థే ఇమేతిలాః -

సకలారాధనైః స్వర్చితం ఉపవీతీ - విష్ణుహస్తే అపః ప్రదాయ-గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో భోజనస్థానే ఇదం తే ఆసనం, పునరపః ప్రదాయ, ఇదం పాత్రాసనం అర్చిత - ఇదంతే అర్చనం - ఇత్యక్షతైరభ్యర్చ్య - గంధద్వారాం గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో దేహాలంకరణార్థ మమీతే గంధాః-ఆయనేతే - ఇమానిపుష్పాణి శ్రీతుళసీదళానిచ సమర్పయామి-ధూరసి, ఉదకేన సాం(సు)కల్పికో(తో)యం తేధూపః, ఉద్దీప్యస్వజాతవేదః అయం తేదీపః-జ్వాలాభేదేనసూర్యోజ్యోతిః-

యువాసువాసాః, ఆచ్ఛాదనార్థ ముత్తరీయార్థమిదం వస్త్రయుగ్మంపవిత్రార్థం ఉభౌ దర్భౌ వస్త్రాభావేఆచ్ఛాదనార్థం పవిత్రార్థం ఇమేదర్భాః ఆవాహనాది శేషోపచారార్థే ఇమేఅక్షతాః, సకలారాధనైస్స్వర్చితం - ఆచమనం - వస్త్రోత్తరీయాదిదానే అర్చనాదికం కృత్వాపశ్చాత్ భుక్తిస్థానాసనం కుర్యాత్, పాత్రశుద్ధిః, అన్నంచపాయసంభక్ష్యంవ్యంజనం ఘృతసూపకం, ప్రాచీనావీతీ, అన్నసంరక్షణార్థం రక్షోఘ్న మంత్రపఠనం కరిష్యే. హరిః ఓం-సహవై దేవానాంచాసురాణాం చ యజ్ఞౌ ప్రతతావాస్తాం వయగ్ంస్వర్గం లోకమేష్యామో వయమేష్యామ ఇతి తేసురాస్సన్నహ్య సహసైవాచరన్ బ్రహ్మచర్యేణ తపసైవ

దేవాస్తేసురా అముష్యాగ్ంస్తేనప్రాజానన్ తేపరాభవన్ తేన స్వర్గలోకమాయన్ ప్రసృతేనవైయజ్ఞేన దేవాస్స్వర్గం లోక మాయన్న ప్రసృతేనాసురాన్పరాభావయ న్ప్రసృతో హవై యజ్ఞోపవీతినో యజ్ఞో ప్రసృతోనుపవీతినో యత్కించ బ్రాహ్మ ణో యజ్ఞోపవీత్యధీతేయజత ఏవ తత్తస్మాద్యజ్ఞోపవీత్యేవాధీ యీతయాజయేద్యజేతవా యజ్ఞస్యప్రసృత్యా అజినం వాసో వాదక్షిణత ఉపవీయ దక్షిణం బాహుముద్ధరతేవ ధత్తే సవ్య మితి యజ్ఞోపవీతమేతదేవ విపరీతంప్రాచీనావీతగ్ం సంవీతంమా నుషం - రక్షాగ్ంసి హవాపురోనువాకే తపోగ్రమతిష్ఠంత తాన్ ప్రజాపతి ర్వరేణోపామంత్రయత తాని వరమవృణీతా దిత్యోనోయోద్ధా ఇతితాన్ ప్రజాపతి రబ్రవీద్యోధయధ్వమితి తస్మాదుత్తిష్ఠంతగ్ం హవాతాని రక్షాగ్ంస్యాదిత్యం యోధ యంతి యావదస్తమన్వగాత్తానిహవా ఏతాని రక్షాగ్ంసి గా యత్ర్యాభిమంత్రి తేనాంభసాశామ్యంతి తదుహవా ఏతే బ్రహ్మ వాదినః పూర్వాభిముఖాస్సంధ్యాయాం గాయత్ర్యాభిమం త్రితా ఆపఊర్ధ్వం విక్షిపంతితావతా ఆపో వజ్రీభూత్వాతాని రక్షాగ్ంసి మందేహారుణే ద్వీపే ప్రక్షిపంతి యత్ ప్రదక్షిణం ప్రక్రమంతితేన పాప్మాన మవధూన్వంత్యుద్యంతమస్తం యంత మాదిత్యమభిధ్యాయన్కుర్వన్ బ్రాహ్మణో విద్వాన్సకలంభద్ర

మశ్నుతేఽసావాదిత్యో బ్రహ్మేతి బ్రహ్మైవ సన్బ్రహ్మాప్యేతి య ఏవం వేద.

భోక్తా - ఆబ్రహ్మన్ బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతాం - యోగక్షేమో నః కల్పతాం కిగ్ంస్విదాసీత్ - వోర్త్యష, నమ స్సహమానాయ నివ్యాధినే - అశ్వపతిభ్యశ్చ వోనమః - నమో దుందుభ్యాయచ - వాస్తుపాయ చ.

కర్తా ఉపవీతీ - ఓం భూర్భువస్సువః - ఓం తత్సవితుర్వరేణీయం - భర్గో దేవస్య ధీమహి - ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ - దేవసవితః ప్రసువ - విశ్వేదేవహస్తే శుద్ధోదకం ప్రదాయ - పృథివీ తే పాత్రం ద్యౌరపిధానం బ్రహ్మణస్త్వాముఖే జుహోమి బ్రాహ్మణానాం త్వా ప్రాణాపానయోర్జుహోమ్యక్షితమసి మైషాం క్షేష్ఠా అముత్రాముష్మిన్లోకే - ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం - సమూఢమస్యపాగ్ంసురే - స్వాహా విష్ణో హవ్యం రక్షస్వ, గోత్రస్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే పురూరవో మార్ద్రవసంజ్ఞకా విశ్వేదేవా దేవతాః ప్రత్యక్ష హవ్యం సవ్యంజనం సపరికరంచ బ్రాహ్మణస్త్వాహవనీయార్థే గమేయం భూః గదాధరో భోక్తా హవ్యం బ్రహ్మ హవ్యంచ బ్రహ్మ భోక్తాచ బ్రహ్మ సువర్ణమయం పాత్రం అక్షయవటచ్ఛాయేయం

విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః ఇదమిదం హవ్యమమృతస్వరూపం ఆత్మత్తే
ర్దత్తం దాస్యమానంపరివిష్టంపరివేక్ష్యమాణంచ స్వాహాహవ్యం
నమః నమమ ఇతి దేవతీర్థేన తులసీగంధసహితంయవోదకం పా
త్రమూలేదద్యాత్ - గదాధరః ప్రీయతాం గయాయామక్షయ
వటచ్ఛాయాయాం దివ్యక్షేత్రే దివ్యవిమానచ్ఛాయాయాం
నాయికాసమేత శ్రీస్వామిసన్నిధౌ శ్రీవిష్ణుపాదేదత్తం, గయా
యాందత్తంవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యఇదం-ప్రాచీనావీతీ- ఆహుతిశిష్టమ
న్నం పితృభోజనపాత్రే నిక్షిప్య-దక్షిణాముఖస్సవ్యంజాన్వాచ్య.
ఏష తేతతమధుమాగ్ం ఊర్మిస్సరస్వాన్ యావానగ్నిశ్చపృథివీచ
తావత్యస్యమాత్రా తావతీం తవతాంమాత్రాందదామియథాగ్ని
రక్షితో నుపదస్తఏవంమహ్యం పిత్రే క్షితో నుపదస్తస్స్వధాభవతాం
త్వాగ్ంస్వధాంతైస్సహోపజీవర్చస్తేమహిమైష తేపితామహ మ
ధుమాగ్ం ఊర్మిస్సరస్వాన్ యావాన్వాయుశ్చాంతరిక్షంచతా
వత్యస్య మాత్రా తావతీంతవతాం మాత్రాం దదామి యథావా
యురక్షితో నుపదస్తఏవం మహ్యం పితామహాయాక్షితో నుప
దస్తస్స్వధాభవతాం త్వాగ్ంస్వధాంతైస్సహో పజీవసామానితే
మహిమైష తేప్రపితామహమధుమాంగ్ం ఊర్మిస్సరస్వాన్యా
వానాదిత్యశ్చద్యౌశ్చతావత్యస్యమాత్రా తావతీంతవతాం మా
త్రాం దదామి యథాదిత్యోక్షితో నుపదస్తఏవం మహ్యం ప్రపి

తామహాయాక్షితో నుపదస్తస్వధాభవతాం త్వగ్ం స్వధాం
త్రైస్వహోపజీవ యజూగ్ంషి తే మహిమా - సర్వమన్నమభి
మృశ్య తిలాన్ ప్రకీర్య - ఓం భూర్భువస్సువః - ప్రచోదయా
త్, దేవసవితః ప్రసువ అప్రదక్షిణం పరిషిచ్య - హస్తే శుద్ధో
దకం ప్రదాయ-పృథివీతే పాత్రం - లోకే, ఇదంవిష్ణుర్విచక్ర
మే సమూఢమస్యపాగ్ం సురే స్వధావిష్ణోకవ్యం రక్షస్వగోత్ర
స్య శర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూప
అస్మత్పితృపితామహప్రపితామహదేవతా ఏతద్వః కవ్యం
సవ్యంజనం సపరికరంచ బ్రాహ్మణస్యాహవనీయార్థే గయేయం

భూః గదాధరో భోక్తా కవ్యంచ బ్రహ్మోహంచ బ్రహ్మాభోక్తా
చ బ్రహ్మ రజతమయంపాత్రం అక్షయవటచ్ఛాయేయం పితృ
పితామహ ప్రపితామహేభ్యః ఇదమిదం కవ్యమమృతస్వరూ
పం ఆతృప్తేర్దత్తం దాస్యమానం పరివిష్టం పరివేక్ష్యమాణంచ
స్వధా కవ్యం నమః న మమ, గయాయాం అక్షయవటచ్ఛా
యాయాం స్నేష్టశ్చేత్రే స్వామిసన్నిధౌ శ్రీవిష్ణుపాదే దత్తం, గ
యాయాం దత్తం, పితృపితామహప్రపితామహేభ్య ఇదం
న మమ. ఉపవీతీ - విష్ణ్వర్థం భుక్తిపాత్రే దత్తమన్నవ్యంజనా
దికం విష్ణ్వే దేవవద్దత్తంకుర్యాత్, శంఖచక్రగదాదిధరాయ శ్రాద్ధ
సంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవ ఇతి విశేషః ప్రాచీనావీతీ, దేవపితృ

మధ్యే సముష్టిదానార్థం దర్భం దక్షిణాగ్రం భుగ్నం భూమౌ నిధాయ తిలాక్షత తులసీదళాని గృహీత్వా-యజ్ఞేశ్వరో హవ్య సమస్తకవ్యభోక్తావ్యయాత్మా హరిరీశ్వరోత్ర - తత్సన్నిధానా దపయాంతు సద్యోరక్షాంస్యశేషాణ్యసురాశ్చసర్వే - ఏకోవిష్ణు ర్మహద్భూతం పృథగ్భూతాన్యనేకశః - త్రీన్ లోకాన్ వ్యాప్య భూతాత్మా భుఙ్క్తే విశ్వభుగవ్యయః - అనేన పితుః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధారాధనేన భగవాన్ సర్వాత్మకః ఉపవీతీ - విశ్వేదేవ రూపీ, ప్రాచీనావీతీ - వసురుద్రాదిత్య స్వరూప అస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహస్వరూపీ, ఉపవీతీ - శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీ మహావిష్ణుస్వరూపీ, ప్రాచీనావీతీ సర్వాకారో భగవాన్ సఏవ శ్రీజనార్దనః ప్రీయతాం, గయాయామక్షయవటచ్ఛాయాయాం స్వసన్నిహిత స్వేష్ట క్షేత్రే-స్వామిసన్నిధౌ శ్రీవిష్ణుపాదే దత్తం, గయాయాం దత్తం, ఉపవీతీ - గయేగయేగయే గయాశ్రాద్ధం గయాశ్రాద్ధం గయాశ్రాద్ధం అక్షయవటోఽక్షయవటోఽక్షయ వటః - భోక్తారః అంతర్యామినివేదనం కుర్యుః - విశ్వేదేవస్థానే పరిషేచనం-ఓం భూర్భువస్సువః - సత్యంత్వర్తేన పరిషించామి- పునశ్శుద్ధోదకం ప్రాచీనావీతీ - పితృస్థానే-ఓం భూర్భువస్సువః- సత్యంత్వర్తేనపరిషించామి - పునశ్శుద్ధోదకం-ఉపవీతీ-విష్ణుస్థానే - ఓం భూర్భువస్సువః, సత్యంత్వర్తేన పరిషించామి - పునశ్శుద్ధో

దకం - విశ్వేదేవాః అమృతం భవతు అమృతోపస్తరణమసి - ప్రాచీనావీతీ - పితృపితామహప్రపితామహాః అమృతంభవతు అమృతోపస్తరణమసి ఉపవీతీ- శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో అమృతంభవతు అమృతోపస్తరణమసి- ప్రాచీనావీతీ - సర్వత్రామృతం భవతు అమృతోపస్తరణమసి స్వాహా - ప్రాణేనివిష్టోమృతంజుహోమి - శివోమావిశాప్రదాహాయ - ప్రాణాయస్వాహా - ప్రాణాయేదం నమమ - అపానే నివిష్టోమృతంజుహోమి - శివోమావిశాప్రదాహాయ - అపానాయస్వాహా - అపా - నమమ - వ్యానేనివిష్టోమృతంజుహోమి - శివోమావిశాప్రదాహాయ. వ్యానాయస్వాహా - వ్యా - నమమ - ఉదానేనివిష్టోమృతం జుహోమి - శివోమావిశాప్రదాహాయ - ఉదానాయ స్వాహా - ఉదా - నమమ - సమానేనివిష్టోమృతం జుహోమి - శివోమావిశాప్రదాహాయ - సమానాయస్వాహా - సమా - నమమ - బ్రహ్మణిమ ఆత్మా మృతత్వాయ - ఇతి బ్రాహ్మణాన్ ఆత్మానంచ సమీక్ష్య, యాని కానిచ రక్షోఘ్నాన్ వైష్ణవాన్ అన్యాంశ్చ పితృసూక్తానితిహాసాదీన్ భవతోభుంజానాన్ యావచ్ఛక్యం శ్రావయిష్యే - శ్రావయేతి ప్రతివచనం, పరాంకుశ పరకాలాదివ ద్యాయమాగతాః యుష్మదనుగుణం పదార్థా న మయా సంపాదితాః, సంపాదితేషు పదార్థేషు భగవ

న్నివేదితేషు యద్యదభీష్టం తత్తదానాయ్య యథారాత్రా తృన్నజాయేత తథాభుక్త్వావయం సంరక్షణీయాః, గాయత్రీం త్రివారం జపిత్వా, మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరంతి సింధవః - మాధ్వీర్న స్సంత్వోషధీః - మధునక్తముతోషసి మధుమత్పార్థిగ్ంరజః - మధుద్యౌరస్తునఃపితా - మధుమాన్నో వనస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః మాధ్వీర్గావో భవంతునః - ఓం మధుమధుమధు, స్వామినః యథాసుఖం జుషధ్వం-ఇత్యుక్త్వాకర్తా అనవేక్షమాణో భోజయేత్, పురుషసూక్తాదీని శ్రావయేత్, ప్రాచీనావీత్యా విశ్వమేవా ననుప్రజాయతే - బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతాం యంతి ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యం - సార్ష్టితాగ్ం సమానలోకతాంయంతియ ఏతదుపయంతి - యేచైనత్ప్రాహుః యేభ్యశ్చైనత్ప్రాహుః ఓం, అహమస్మి ప్రథమజాఋతస్య పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్యనాభిః - యోమాదదాతి సఇదేవమావాః - అహమన్న మన్నమదంతమద్మి - పూర్వమగ్నే రపిదహత్యన్నం - యత్తౌహాసాతే అహముత్తరేషు - వ్యాత్తమస్య పశవస్సుజంభం - పశ్యంతి ధీరాః ప్రచరంతి పాకాః - జహామ్యన్యన్న జహామ్యన్నం - అహమన్నం వశమిచ్ఛరామి - సమానమర్థం పర్యేమిభుంజత్ - కోమామన్నం మనుష్యోద

యేత-పరాకే అన్నంనిహితం లోకఏతత్ విశ్వైర్దేవైః పితృభిర్గుప్తమన్నం - యదద్యతే లుప్యతే యత్పరోప్యతే - శతతమీసాతనూర్మే బభూవ - మహాంతౌచరూ సకృద్దుగ్ధేనపప్రౌ - దివంచపృశ్నిం పృథివీం చసాకం - తత్సంపిబంతౌనమినంతి వేధసః - నైతద్భూయో భవతి నోకనీయః - అన్నం ప్రాణమన్నమపానమాహుః-అన్నం మృత్యుం తముజీవాతుమాహుః - అన్నం బ్రహ్మాణో జరసం వదంతి - అన్నమాహుః ప్రజనం ప్రజానాం - మోఘమన్నం విందతే అప్రచేతాః, సత్యంబ్రవీమి వధఇత్సతస్య - నార్యమణం పుష్యతినోసఖాయం - కేవలాఘోభవతికేవలాదీ - అహంమేఘ స్తనయన్వర్షన్నస్మి, మామదంత్యహామద్మన్యాన్ - అహగ్ం సదమృతోభవామి - మదాదిత్యా అధిసర్వే తపంతి - స్వామినః భగవన్నివేదితేషు పదార్థేషు కించిదపేక్షితమితి అపేక్షితం పృష్ట్వాస్వామినఃతీర్థంప్రసాదః ఇతి బ్రాహ్మణైస్సకలం సంపూర్ణమితితైః ప్రత్యుక్తః మధువాతా ఋతాయత ఇతి మధుత్రయం జపిత్వా మధుమధుమధ్వితి ఉక్త్వా, ఉపవీతీ - విశ్వేదేవాః మధుమధుసంపన్నం - అస్తుసంపన్న మితి ప్రతివచనం విశ్వేదేవాః తృప్తాస్థ తృప్తాస్మ ఇతి ప్రతివచనం కేచిత్. అక్షన్నమీమదంతహ్యవప్రియా అధూషత - అస్తోషత స్వభానవో విప్రానవిష్ఠయామతీ -

యోజాన్విoద్రతేహారీ ఇతివదంతి, ప్రాచీనావీతీ, వసురుద్రా దిత్య స్వరూప అస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహాః మధు మధుసంపన్నం - అస్తుసంపన్నమితిప్రతివచనం - అస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహాః తృప్తాస్థ తృప్తాస్మః ఇతిప్రతి వచనం - ఉపవీతీ - శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో తృప్తోఽసి - తృప్తోఽస్మి ఇతి ప్రతివచనమ్.

ప్రకిరక్రమః

ప్రాచీనావీతీ, దేవపితృమధ్యే దర్భం దక్షిణాగ్రం భుగ్నం నిధాయ మార్జయంతామితి తిలోదకం నినీయ-భుక్త శేషాన్నాదికం సర్వం కించిత్కించిత్ కస్మింశ్చిత్పాత్రే సంసృ జ్య జలేన దధ్నా వాప్లావ్య, యే అగ్నిదగ్ధా యేఽనగ్నిదగ్ధా యే వాజాతాః కులేమమ, భూమౌదత్తప్రకిరేణ తృప్తా యాంతు పరాంగతిం, అగ్నిదగ్ధేభ్యః అనగ్నిదగ్ధేభ్యః అస్మత్ కులప్ర సూతమృతేభ్యః అయం ప్రకిరస్స్వధానమః, అగ్నిదగ్ధాశ్చ అన గ్నిదగ్ధాశ్చ మార్జయంతాం ఇతి తదుపరి తిలోదకం విసృజ్య, ఉపవీతి, ఆచమనం కుర్యాత్.

వికిరక్రమః

విశ్వేదేవభుక్తిపాత్రస్య పురతః, అసోమపాశ్చ యే దేవా యజ్ఞభాగవివర్జితాః, తేషామన్నం ప్రదాస్యామి వికిరం

వైశ్వదైవికం, పునశ్శుద్ధోదకం, ప్రాచీనావీతీ, అసంస్కృత ప్రమీతానాయే త్యాగినోయాః కులస్త్రియః-దాస్యామితేభ్యో వికిర మన్నం తాభ్యశ్చ పైతృకం, పునశ్శుద్ధోదకం, ఉపవీతీ, అసంశోధానాం భవేద్విష్ణుర్మోక్షసాధనమవ్యయం, పిత్రాణాంచ నరం శ్రేష్ఠం వికిరాన్నంచ వైష్ణవం. ఆచమ్య ప్రాచీనావీతీ, దేవకాష్ఠేన ధృత్వా దర్భం దక్షిణాగ్రం భుగ్నం నిధాయ తస్మిన్ మార్జయంతామితి తిలోదకం పితృతీర్థేన నిస్రావ్య, పిండంగృహీత్వా-యేఅగ్నిదగ్ధా యేఽనగ్నిదగ్ధా యేవాజాతాః కులే మమ, భూమౌదత్తేనపిండేన తృప్తాయాంతుపరాంగతిం, అగ్నిదగ్ధేభ్యః అనగ్నిదగ్ధేభ్యః అస్మత్ కులప్రసూతమృతేభ్యః అయం పిండః స్వధానమః, అగ్నిదగ్ధాశ్చ అనగ్నిదగ్ధాశ్చమార్జయంతాం ఇతి పిండోపరి తిలోదకం నినయేత్.

ఉపవీతీ ఆచమనం కుర్యాత్

ప్రాచీనావీతి, సర్వత్రామృతాపిధానమసి, ప్రకిరం పిండంచ వాయసేభ్యోదద్యాత్ - నిమంత్రితేష్వాచాంతేషు గోత్రస్యశర్మణఃపితుః ప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధే వసురుద్రాదిత్యస్వరూప అస్మత్పితృపితామహ ప్రపితామహాః ఇదం వస్త్రాంబూలం, ఇయం దక్షిణా - ఉపవీతి-విశ్వేదేవాయ - విష్ణవేచ-తాంబూలం దక్షిణాంచదత్వా - ప్రాచీనావీతీ - గోత్రస్యశర్మణః పితుః

ప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధే పితృపితామహ ప్రపితామహాః అక్షయ్యమితి పితృహస్తేజలం దత్వా ఉపవీతీ - విశ్వేదేవవిష్ణోర్హస్తేజలందత్వా అక్షయ్యమిత్యక్షతాంచదత్వా - అస్త్వక్షయ్యమితిప్రతివచనం- ప్రాచీనావీతీ, వాజేవాజేవతవాజినో నోధనేషు విప్రాఅమృతా ఋతజ్ఞాః - అస్యమధ్వః పిబతమాదయధ్వం తృప్తాయాతపథిభిర్దేవయానైః - ఉపవీతీ దేవేభ్యోనమః - ప్రాచీనావీతీ - వసురుద్రాదిత్యస్వరూప అస్మత్పితృపితామహప్రపితామహేభ్యో నమః ఉపవీతీ - విష్ణవే నమః ప్రాచీనావీతీ - దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్య ఏవచ - నమస్స్వధాయై స్వాహాయై

నిత్యమేవ నమోనమః - ఉపవీతీ - ప్రణమ్య - ప్రాచీనావీతీ - అస్మిన్దివసే గోత్రం శర్మాణం పితరముద్దిశ్య ప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధం మయాకృతమిదం యథోక్తం యథాశాస్త్రానుష్ఠితం గయాశ్రాద్ధఫలదం అక్షయ్యతృప్తికరం భగవత్ప్రీణనం చ భూయాదితి భవంతో మహాంతోనుగృహ్ణాంతు - యథోక్తమస్తు యథాశాస్త్రానుష్ఠితమస్తు గయాశ్రాద్ధఫలదమస్తు అక్షయ్యతృప్తికరమస్తు భగవత్ప్రీణనమస్తు - అన్నశేషః కింక్రియతాం, ఇష్టైస్సహభుజ్యతాం ఇతి ప్రతివచనం, దాతారో నోభివర్ధంతాం వేదాస్సంతతిరేవ నః - శ్రద్ధాచనోమావ్యగ

మద్బహుదేయంచనో౽స్తు - అన్నం చ నో బహుభవేదతిథీం
శ్చలభేమహి, యాచితారశ్చ నస్సంతు మాచయాచిష్మకం
చన, భోక్తారః - దాతారో వో౽భివర్ధంతాం వేదాస్సంతతి
రేవవః, శ్రద్ధాచవోమావ్యగమ ద్బహు దేయంచవో౽స్తు -
అన్నంచ వోబహు భవేదతిథీంశ్చ లభధ్వం, యాచితార
శ్చవస్సంతు మాచయాచధ్వం కంచన, ఇతి ప్రతివచనం
బ్రూయుః, ఓంస్వధేతి కస్మింశ్చిత్పాత్రే తిలోదకం గృహీ
త్వాదక్షిణాభిముఖస్సవ్యంజాన్వాచ్య పితృభాగేభూమౌ
పితృతీర్థేనస్రుక్ - స్వాదుషగ్ంసదః పితరోవయోధాః కృ
చ్ఛ్రేశ్రితశ్శక్తివంతోగభీరాః చిత్రసేనాఇషుబలాఅమృధ్రాస్స
తోవీరా ఉరవో వ్రాతసాహాః - బ్రాహ్మణాసః పితరస్సోమ్యా
స్శివేనో ద్యావాపృథివీ అనేహసా, పూషానః పాతు దురి
తాదృతావృధోరక్షా మాకిర్నో అఘశగ్ంస ఈశతసుపర్ణం
వస్తేమృగోఅస్యాదంతో గోభిస్సన్నద్ధాపతతిప్రసూతా, య
త్రానరస్సంచవిచద్రవంతి తత్రాస్మభ్యమిషవశ్శర్మయగ్ంసన్,
అక్షయ్యమితి స్వధాపాత్రం ప్రోక్ష్య ఉత్తానం కుర్యాత్
అస్త్వక్షయ్యమితి ప్రతివచనం. అష్టావష్టావన్యేషుధిష్ణియే
షూపదధాత్యష్టాశఫాఃపశవః పశూనేవావరుంధేషణ్ణాగ్జాత్రియే
షడ్వాఋతవఋతవః ఖలువై దేవాః పితరఋతూనేవదేవాన్

పిత్రూన్ ప్రీణాతి, ఇత్యుక్త్వా ఉపవీతీ - కర్తాబంధుభిస్సహ ప్రణమేత్. భోక్తారః-అగ్నిరాయుష్మాన్సవనస్పతిభీ రాయుష్మాన్ తేన త్వాయుషాయుష్మంతం కరోమిసోమ ఆయుష్మాన్స ఓషధీభిరాయుష్మాన్ తేనత్వాయుషాయుష్మంతం కరోమియజ్ఞ ఆయుష్మాన్సదక్షిణాభిరాయుష్మాన్ తే న త్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి బ్రహ్మాయుష్మ త్తద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మత్తే న త్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి దేవా ఆయుష్మంతస్తే మృతే నాయుష్మంత స్తేనత్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి. పితరఆయుష్మంత స్తేస్వధయాయుష్మంత స్తేనత్వాయుషాయుష్మంతం కరోమి.

ఇత్యాశీర్వచనంకుర్యుః. శ్రీపాదతీర్థగ్రహణాదికం కార్యం ప్రాచీనావీతీ-ఉత్తిష్ఠతపితృపితామహప్రపితామహాః ఇతి పిత్రూనుత్థాప్య ఉపవీతీ విశ్వేదేవం విష్ణుంచ ఉత్థాపయేత్, ప్రాచీనావీతీ - వాజేవాజేవతవాజినోధనేషువిప్రా అమృతాఋతజ్ఞాః - అస్యమధ్వః పిబతమాదయధ్వంతృప్తాయాతపథిభిర్దేవయానైః, ఉపవీతీ-బ్రాహ్మణాన్ కనిష్ఠపూర్వం ప్రదక్షిణం కృత్వా ఉపచారానుక్త్వా ఆద్వారమనువ్రజేత్. ఉపచారోక్తిప్రకారః, పత్రశాకాదిదానేనక్లేశితాయూయమిదృశాః, తత్ క్లేశజాతంచిత్తేషు కస్మృత్యక్షంతుమర్హథ, మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనంద్విజోత్తమాః, శ్రాద్ధం సంపూర్ణతాం యాతుప్రసా

దాద్భవతాం మమ, అద్యమేసఫలం జన్మభవత్పాదాబ్జవందనాత్, అద్యమేవంశజాస్సర్వే యాతావోఽనుగ్రహాద్దివం, ధన్యాశ్రీవయంభవత్ పాదరజః పూతమిదం గృహం, అనుగ్రహశ్చ యుష్మాభిః కృతోఽస్మాసు దయాళుభిః, పిండప్రదానార్థం కేచిత్సంకల్పంకుర్వంతి, పిండప్రదానస్య శ్రాద్ధాంగవిశేషత్వాత్ సంకల్పేన కార్య ఇతి కేచిద్వదంతి.

ప్రాణానాయమ్య, ప్రాచీనావీతీ, శ్రీగోవిందేత్యాది గోత్రస్యశర్మణః పితుః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పిత్ర్యాణామక్షయతృప్త్యర్థం పిండప్రదానం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య - అగ్నేర్దక్షిణ

తోద్వేథాదక్షిణాగ్రాన్ దర్భాన్ సంస్తీర్య తత్రపూర్వదర్భేషు మార్జయంతాం మమపితరః, మార్జయంతాం మమపితామహాః, మార్జయంతాం మమ ప్రపితామహాః ఇతి దక్షిణాపవర్గం తిలోదకంనినీయ - పశ్చిమదర్భేషుమార్జయంతాం మమ మాతరః మార్జయంతాం మమపితామహ్యః మార్జయంతాం మమప్రపితామహ్య ఇతి దక్షిణాపవర్గం తిలోదకం నినీయ తిలోదకనినయనక్రమేణ, ఏతత్తేతతశర్మన్ యేచత్వామను, ఏతత్తేపితామహ శర్మన్ యేచత్వామను, ఏతత్తే ప్రపితామహ శర్మన్ యేచ త్వామను, ఏతత్తే మాతః నామ్నిదే యాశ్చత్వామను, ఏతత్తేపితామహినామ్నిదే, యాశ్చత్వామను, ఏతత్తే

ప్రపితామహీ నామ్నిదే, యాశ్చత్వారును, మార్జయంతాం మమపితరఇత్యాది పూర్వవత్తిలోదకం నినీయ యేచవో త్రయే చాస్మాస్వాశగ్ంపంతేయాశ్చ వోత్రయాశ్చాస్మాస్వాశగ్ంసుతేచ వహాంతాంతాశ్చవహాంతాంతృప్యంతు భవంత స్తృప్యంతు భవత్యఃతృప్యతతృప్యతతృప్యత-ప్రోక్షణీపాత్రం తిలోదకపూర్ణం దక్షిణహస్తేనిధాయ వామహస్తేనపిధాయ పితృతీర్థేనప్రపితామహీపిండమారభ్యపుత్రాన్ పౌత్రానభితర్పయంతీ రాపోమధుమతీరిమాః - స్వధాంపితృభ్యో అమృతందుహానా ఆపోదేవీరుభయాగ్ం స్తర్పయంతు ఇతి త్రిరప్రదక్షిణం పిండోపరి సంతతధారయాజలం నినీయ. తత్పాత్రం పిండస్యదక్షిణతః స్రుక్స్రువ ఇతరాణి దర్వ్యాదిపాత్రాణి తృప్యతతృప్యతేతి అనాశ్వాసముచ్చరన్ స్రుక్స్రువదక్షిణస్థంపాత్రం ప్రోక్ష్యతత్పాత్రం పిండోత్తరతో నిధాయ అచ్ఛిరావూరస్యతేన జలేన ఇతరాణి పాత్రాణి ప్రోక్ష్యద్వంద్వమభ్యుదాహృత్య అన్నాదికం పిండపితృదేవతాభ్యో నివేద్యతస్మిన్ గ్రాసవరార్ధ్యం ప్రాశ్యోపవీత్యాచమ్య ప్రాచీనావీతీ పిండానుత్థాపయేత్ తత్రమధ్యమంపిండం పత్నై ప్రయచ్ఛేత్ సా ప్రాశ్నీయాత్ అపుత్రోత్పత్తిదేయమితి. ఆచమ్య కృతంకర్మ భగవతే సమర్పయేత్ అగ్నింయథాయోగం రక్షేత్ ఆత్మసమారోపణం వా కుర్యాత్ ఏక

వర్గద్వయస్యైవ పరేహని తర్పణం కుర్యాత్.

శ్రాద్ధప్రయోగస్సంపూర్ణః.

దర్శాది తర్పణక్రమః

పాదౌ ప్రక్షాళ్యాచమ్య పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య ప్రాచీనావీతీ శ్రీగోవిందేత్యాది శ్రీభగవదాజ్ఞయా భగవత్కైంకర్యరూపం శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాణాం అస్మత్పితృపితామహప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్యస్వరూపాణాం

చ మాతుః పితృపితామహప్రపితామహానాం వర్గద్వయపితౄణాం చ అక్షయతృప్త్యర్థం దర్శాదిశ్రాద్ధం తిలతర్పణరూపేణ కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య దక్షిణాగ్రాన్ దర్భాన్ ద్వేధాసంస్తీర్య పూర్వదర్భేషు, ఆయాతపితరస్సోమ్యా గంభీరైః పథిభిః పూర్వైః ప్రజామస్మభ్యం దదతో రయించ దీర్ఘాయుత్వం చ శతశారదంచ, గోత్రాన్ శర్మణః వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాన్ అస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహానావాహయామీతి తిలైరావాహ్య-సకృదాచ్ఛిన్నంబర్హిరూర్ణామృదు - స్యోనంపితృభ్యస్త్వాభరామ్యహం- అస్మిన్సీదంతు మే పితరస్సోమ్యాః పితామహాః ప్రపితామహాశ్చానుగైస్సహ. గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య స్వరూ

పాణాం అస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహానామిదమాసన మితి భుగ్నేన దర్భేణాసనం దత్వా, ఊర్జంవహంతీరమృతం ఘృతంపయః కీలాలంపరిస్రుతం స్వధాస్థతర్పయత మేపితౄన్, ఇతి తిలోదకం దత్వా. పశ్చిమదర్భేషు, ఆయాత. శార దంచ - గోత్రాన్ శర్మణః వసురుద్రాదిత్యస్వరూపాన్ మాతుః పితృపితామహ ప్రపితామహానావాహయామీతి ఆవాహ్యసకృదాచ్ఛిన్నం-అనుగైస్సహ - గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య స్వరూపాణాం మాతుః పితృపితామహ ప్రపి తామహానా మిదమాసనమితి ఆసనందత్వా ఊర్జంవహంతీః - తర్పయతమే - మాతుః పితౄన్ ఇతి తిలోదకం దత్వా సవ్యం జాన్వాచ్య పూర్వదర్భేషు - ఉదీరతా మవర ఉత్పరాస ఉన్మ ధ్యమాః పితరస్సోమ్యాసః - అసుం య ఈయురవృకా ఋత జ్ఞాస్తేనోవంతు పితరోహవేషు-గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్ అస్మత్పితౄన్ స్వధా నమస్తర్పయామీతి. త్రిస్తిలోదకం దత్వా-అంగిరసోనః పితరోనవగ్వా అథర్వాణో భృగవస్సో మ్యాసః-తేషాం వయగ్ సుమతౌ యజ్ఞియానామపి భద్రేసౌ మనసేస్యామ-గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్ అస్మత్ పితౄన్ స్వధానమస్తర్పయామీతి పూర్వవత్ - ఆయంతు నః పితరో గ్నిష్వాత్తాః పథిభిర్దేవయానైః - అస్మిన్ యజ్ఞేస్వధయామదం

త్వధి బ్రువంతుతే అవంత్వస్మాన్-గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్
అస్మత్ పితౄన్ ఇతి పూర్వవత్, ఊర్జం వహంతీరమృతం
ఘృతం పయః కీలాలం పరిస్రుతం స్వధాస్థ తర్పయత మే
పితౄన్-గోత్రాన్ శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మత్పితామ
హాన్ స్వధానమస్తర్పయామీతి పూర్వవత్, పితృభ్య స్స్వ
ధావిభ్యస్స్వధానమః, పితామహేభ్యస్స్వధావిభ్య స్స్వధా
నమః, ప్రపితామహేభ్య స్స్వధావిభ్యస్స్వధానమః - అక్షన్
పితరః-గోత్రాన్ శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మత్ పితామహా
నితి పూర్వవత్-యేచేహ పితరో యేచ నేహ యాగ్ంశ్చ
విద్మయాగ్ం ఉచనప్రవిద్మ - అగ్నే తాన్వేత్థ యదితేజాత
వేదస్తయా ప్రత్తగ్ం స్వధయా మదంతు - గోత్రాన్
శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మత్పితామహానితి పూర్వవత్ -
మధువాతా ఋతాయతే - మధుక్షరంతి సింధవః - మాధ్వీర్న
స్సంత్వోషధీః - గోత్రాన్ శర్మణః ఆదిత్యరూపాన్ అస్మత్
ప్రపితామహాన్ స్వధానమస్తర్పయామీతి పూర్వవత్ - మధు
నక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః - మధుద్యౌరస్తునః
పితా - గోత్రాన్ శర్మణః ఆదిత్యరూపాన్ అస్మత్ ప్రపితా
మహాన్ స్వధా...మీతి పూర్వవత్ - మధుమాన్నో వనస్పతి
ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః-మాధ్వీర్గావో భవంతునః, గోత్రాన్

శర్మణః ఆదిత్యరూపాన్ అస్మత్ ప్రపితామహానితి పూర్వవత్-గోత్రాః నామ్నీః వసుపత్నీ రూపిణీః అస్మన్మాతృః స్వధా నమస్తర్పయామి ఇతి త్రిః గోత్రాః నామ్నీః రుద్రపత్నీ స్వరూపిణీః అస్మత్పితామహీః స్వధానమస్తర్పయామి ఇతిపూర్వవత్ గోత్రాః నామ్నీః ఆదిత్యపత్నీ స్వరూపిణీః అస్మత్ ప్రపితామహీః ఇతి పూర్వవత్ - పశ్చిమదర్భేషు.ఉదీరతాం - హావేషు, గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్ అస్మన్మాతుః పితౄన్ స్వధానమస్తర్పయామి ఇతిత్రిః-అంగిరసః - స్వాయమ, గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్ అస్మన్మాతుఃపితౄన్ స్వధా...మీతిపూర్వవత్, ఆయంతునః-అస్మాన్ - గోత్రాన్ శర్మణః వసురూపాన్ అస్మన్మాతుః పితౄన్, స్వధా...మీతి పూర్వవత్, ఊర్జంవహంతీః-పితౄన్-గోత్రాన్శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మన్మాతుః పితామహాన్ స్వధానమస్తర్పయామీతి పూర్వవత్ - పితృభ్యః, పితరః - గోత్రాన్ శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మన్మాతుః పితామహాన్ స్వధా...మీతి పూర్వవత్, యేచేహ - మదంతు - గోత్రాన్ శర్మణః రుద్రరూపాన్ అస్మన్మాతుః పితామహాన్ స్వధా...మీతి పూర్వవత్, మధువాతా - షధీః - గోత్రాన్ శర్మణః ఆదిత్యరూపాన్అస్మన్మాతుఃప్రపితామహాన్, స్వధా... మీతిపూర్వవత్, మధునక్తం - పితా, గోత్రాన్ శర్మణః ఆ

పిత్యరూపాన్ అస్మన్మాతుః ప్రపితామహాన్ స్వధా...మీతి పూర్వవత్, మధుమానోన్న - భవంతు నః - గోత్రాన్ శర్మణః అస్మన్మాతుః ప్రపితామహాన్ స్వధానమస్తర్పయామీతి త్రిః- గోత్రాః నామ్నీః మాతామహీర్వసుపత్నీ రూపిణీ స్స్వధా నమస్తర్పయామీతి త్రిః గోత్రాః నామ్నీః మాతుః పితా మహీః రుద్రపత్నీ రూపిణీః స్వధానమస్తర్పయామీతి త్రిః - గోత్రాః నామ్నీః-మాతుః ప్రపితామహీః, ఆదిత్యపత్నీ రూపిణీః స్వధా...యామి, ఇతి త్రిః, వర్గద్వయ పితౄన్ స్వధా... యామి, ఇతి, ఊర్జంవహంతీ రితి ఉభయోన్ దర్భాన్ తిలోద కేన పరిషిచ్య ఉత్తిష్ఠాయత్రపస్యత, ఇతి ఉచ్చార్య దక్షిణాముఖ స్తిష్ఠన్నంజలిం బధ్వా.

నమోవః పితరో రసాయ నమోవః పితరశ్శుష్మాయ నమోవః పితరోజీవాయ నమోవః పితరస్స్వధాయై నమోవః పితరోమన్యవే నమోవఃపితరోఘోరాయ పితరో నమోవోయ ఏతస్మిన్ లోకే స్థ యుష్మాగ్ంస్తేను యేస్మిన్ లోకేమాంతేనుయ ఏతస్మిన్ లోకే స్థయూయంతేషాం వసిష్ఠా భూయాస్థ యేస్మిన్ లోకేఽహంతేషాం వసిష్ఠో భూయాసం, ఇత్యుపస్థాయ, ఉపవీతీ, ప్రణమ్య అభివాద్య, కేచిద్వాజేవాజ ఇతి ప్రదక్షిణ మపి కుర్వంతి-ప్రాచీనావీతీ, తిలైః వర్గద్వయ పితౄన్ యథా

స్థానం ప్రతిష్ఠాపయామీతి ప్రతిష్ఠాప్య, యేషాన్నపితాన భ్రాతా న బంధుర్నాపి గోత్రిణః, తే తృప్తి మఖిలాయాంతు మయాత్యక్తైః కుశైస్త్రిలైః. ఇతి దత్వా ఉపవీతీ ఆచామేత్.

ప్రాచీనావీతీ యేకేచాస్మత్కులే జాతాః అపుత్రాగోత్రజామృతాః, తే గృహ్ణంతు మయాదత్తం వస్త్రనిష్పీడనోదకమ్.

ఇతి వస్త్రనిష్పీడనంకుర్యాత్, ఇతి దర్భాదితర్పణం సంపూర్ణమ్.

---

6. ఆబ్రహ్మన్

హారిః ఓం - ఆబ్రహ్మన్ బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీజాయతా మారాష్ట్రే రాజన్య ఇషవ్యశ్శూరో మహారథోజాయతాం దోగ్ధ్రీధేనుర్వోఢానడ్వానాశుస్సప్తిః పురంధిర్యోషాజిష్ణూ రథేష్ఠా స్సభేయో యువాస్య యజమానస్య వీరోజాయతాం నికామేనికామేనః పర్జన్యోవర్షతు ఫలిన్యోనఓషధయః పచ్యంతాం యోగక్షేమోనఃకల్పతాం. ౧. కిగ్‌ంస్విదాసీత్ పూర్వచిత్తిః కిగ్‌ంస్విదాసీ ద్బృహద్వయః - కిగ్‌ంస్విదాసీత్ పిశంగిలా కిగ్‌ంస్విదాసీత్ పిలిప్పిలా - ద్యౌరాసీత్పూర్వచిత్తిరశ్వ ఆసీద్బృహద్వయః - రాత్రిరాసీత్ పిశంగిలావిరా

సిత్పిలిప్పిలా - కస్విదేకాకీచరతి కఉస్విజ్జాయతే పునః - కిగ్ంస్విద్ధిమస్య భేషజం కిగ్ం స్వి దావపనం మహత్ - సూర్యఏకాకీచరతి. ౨. చంద్రమా జాయతేపునః - అగ్నిర్హిమస్య భేషజం భూమిరావపనం మహత్ - పృచ్ఛామిత్వాపరమంతం పృథివ్యాః పృచ్ఛామిత్వాభువనస్యనాభిం - పృచ్ఛామిత్వా వృష్ణోఅశ్వస్య రేతః పృచ్ఛామివాచః పరమంవ్యోమ. వేదిమాహుః పరమంతంపృథివ్యా యజ్ఞమాహుర్భువనస్యనాభిం - సోమమాహుర్వృష్ణో అశ్వస్యరేతో బ్రహ్మైవవాచః పరమం వ్యోమ. (నమస్సహమానాయని వ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పత

యేనమోనమః కకుభాయనిషంగిణే స్తేనానాం పతయేనమో నమో నిషంగిణ ఇషుధిమతే తస్కరాణాంపతయే నమోనమో వంచతే పరివంచతేస్తాయునాంపతయే నమోనమో నిచేరవేపరిచరాయారణ్యానాంపతయే నమోనమస్సృకావిభ్యోజిఘాగ్ంసద్భ్యోముష్ణతాం పతయే నమోనమోసిమద్భ్యో నక్తంచరద్భ్యః ప్రకృతానాం పతయే నమోనమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుంచానాం పతయే నమోనమః. ౪. ఇషుమద్భ్యో ధన్వావిభ్యశ్చవో నమోనమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానేభ్యశ్చవోనమోనమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చవో నమోనమోస్యద్భ్యో విధ్యద్భ్యశ్చవో నమోనమ ఆసీనేభ్య

శ్వయానేభ్యశ్చవో నమోనమ స్స్వపదోభ్యశ్చ జాగ్రద్భ్యశ్చవో నమో నమ స్తిష్ఠద్భ్యశ్చ ధావద్భ్యశ్చ వో నమోనమ స్సభాభ్యస్సభాపతిభ్యశ్చవో నమోనమో శ్వేభ్యోశ్వ పతిభ్యశ్చవో నమః. నమోదుందుభ్యాయచాహనన్యాయచనమోధృష్ణవేచ ప్రమృశాయచ నమోదూతాయచ ప్రహితాయచ నమోని షంగిణేచేషుధిమతేచ నమ స్తీక్ష్ణిషవేచాయుధినేచ నమస్స్వాయుధాయచ సుధన్వనేచనమస్స్రుత్యాయచ పథ్యాయచనమః శాట్యాయచ నీప్యాయచ నమస్సూద్యాయచ సరస్యాయచ నమో నాద్యాయచ వైశంతాయచ నమః కూప్యాయచా న ట్యాయచ నమో వర్ష్యాయచ వర్ష్యాయచనమో మేఘ్యాయచ విద్యుత్యాయచనమ ఈధ్రియాయచాతప్యాయచ నమోవా త్యాయచ రేష్మియాయచ నమోవాస్తవ్యాయచ వాస్తు పాయచ. ౭.

ఆబ్రహ్మణ సంపూర్ణమ్

---

7. యజ్ఞోపవీత నిర్మాణ ప్రతిష్ఠాది విధిః

స్వాధ్యాయదివసే శుక్లపక్షే పూర్వాహ్ణే పుణ్యనక్షత్రే శుభవారే ప్రాఙ్ముఖాసీనేన వేదాధ్యాయినా శుచికార్పాసనిర్మితం సూత్రం ప్రణవేన వ్యాహృతిత్రయేణ చాభిమంత్ర్య. ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతాన్యాపః ప్రాణా వా ఆపః పశవ ఆపోన్నమాపోమృతమాపస్సమ్రాడాపో విరాడాపస్స్వరాడాపశ్ఛందాగ్ంస్యాపో జ్యోతీగ్ంష్యాపో యజూగ్ంష్యాపస్సత్యమాప స్సర్వా దేవతా ఆపో భూర్భువస్సువరాప ఓం ఇతి అద్భిరభిషిచ్య - సప్తప్రణవపూర్వకం వ్యాహృతిత్రయేణాభిమంత్ర్య - చతురంగులమానేన షణ్ణవతిసంఖ్యయా వ్యాహృతిభిస్సూత్రముచ్ఛిన్నం త్రిగుణీకృత్య ప్రణవ వ్యాహృతిభిః ప్రోక్ష్య కూర్చే పరినిధాయ - ఆపోహిష్ఠామయోభువః - పనః - హిరణ్యవర్ణాః, నిఘత్తిపవమానస్సువర్జనః, శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిరితిదర్భైః ప్రోక్షితం ప్రత్యఙ్ముఖేన గృహీతమధ్యం ప్రాఙ్ముఖాభ్యాం గృహీతాగ్రం దక్షిణహస్తోర్ధ్వపాణిభ్యాం ప్రణవ వ్యాహృతిభ్యా మనువర్త్య సావిత్ర్యా త్రిగుణీకృత్య - ప్రాణానాం గ్రంథిరసిరుద్రో మా విశాంతక స్తేనాన్నేనాప్యాయస్వ - ఇతి సూత్రాగ్రేణ పార్శ్వయోర్మధ్యే చావేష్ట్య శ్లిష్టం కృత్వా గ్రంథింకృత్వా వామహస్తోర్ధ్వం - భూరగ్నించ పృథివీంచమాంచ - త్రీగ్ంశ్చలోకా

స్థ్సంవత్సరంచ - ప్రజాపతిస్త్వాసాదయతు - తయా దేవత యాంగిరస్వద్ధ్రువాసీద - భువో వాయుం చాంతరిక్షం చ మాం చ త్రీగ్ంశ్చలోకాన్థ్సం వత్సరంచ - ప్రజాపతిస్త్వాసాదయతు - తయా దేవతయాంగిరస్వద్ధ్రువాసీద - స్వరాదిత్యంచ దివంచమాంచ - త్రీగ్ంశ్చలోకాన్థ్సంవత్సరంచ - ప్రజాపతిస్త్వాసాదయతు తయా దేవతయాంగిరస్వద్ధ్రువాసీద - భూర్భువస్సశ్చంద్రమసం చదిశశ్చమాంచ - త్రిగ్ంశ్చలోకాన్థ్సంవత్సరంచ - ప్రజాపతిస్త్వాసాదయతు - తయా దేవతయాంగిరస్వద్ధ్రువాసీద. ౧. త్వమేవత్వాం వేత్థయోసిసోసి - త్వమేవత్వామచైషీః - చితశ్చాసిసంచితశ్చాస్యగ్నే - ఏతావాగ్ంశ్చాసి భూయాగ్ంశ్చాస్యగ్నే - యత్తే అగ్నే న్యూనం యదితేతిరిక్తం - ఆదిత్యాస్తదంగిరసశ్చిన్వాస్తు - విశ్వేతే దేవాశ్చితిమాపూరయంతు - చితశ్చాసిసంచితశ్చాస్యగ్నే - ఏతాంవాగ్ంశ్చాసిభూయాగ్ంశ్చాస్యగ్నే-మాతే అగ్నేచయేన మాతిచయేనాయురావృక్షి-సర్వేషాంజ్యోతిషాంజ్యోతిర్యదదాపుదేతి-తపసోజాతమనిభృష్టమోజః- తత్తేజ్యోతిరిష్టకే-తేనమేతప - తేనమేజ్వల - తేనమేదీదిహి - యావద్దేవాః-యావదసాతిసూర్యః-యావదుతామపిబ్రహ్మ.౨.సంవత్సరోసి పరివత్సరోసి-ఇదావత్సరోసీదువత్సరోసి-ఇద్వత్సరోసి-తస్యతేవసంతశ్శిరః - గ్రీష్మోపక్షః

ణాః పక్షః-వర్షాః పుచ్ఛం - శరదుత్తరః పక్షః - హేమన్తోమ
ధ్యం - పూర్వపక్షాశ్చితయః - అపరపక్షాఃపురీషం. 3. అహో
రాత్రాణిష్టకాః - ఋషభోసిస్వర్గోలోకః - యస్యాందిశిమహీ
యసే, తతో నో మహఆవహ-వాయుర్భూత్వాసర్వాదిశ ఆవా
హి - సర్వాదిశోనువివాహి - సర్వాదిశోనుసంవాహి - చిత్యై
చితిమాపృణ - అచిత్యైచితిమాపృణ - చిదసీసముద్రయోనిః.
4. ఇందుర్దక్షశ్శ్యేనఋతావా-హిరణ్యపక్షశ్శకునో భురణ్యః -
మహాన్సధస్థేధ్రువ ఆనిషత్తః-నమస్తే అస్తుమామాహిగంసీః-
పతిప్రేతివీతి సమిత్యాదితి-దివంమేయచ్ఛ - అంతరిక్షంమేయచ్ఛ-
పృథివీం మే యచ్ఛ-పృథివీమ్మేయచ్ఛ - అంతరిక్షమ్మేయచ్ఛ - దివ
మ్మేయచ్ఛ - అహ్నప్రసారయ - రాత్ర్యైసమచ - రాత్ర్యై
ప్రసారయ - అహ్నసమచ - కామంప్రసారయ - కామగం
సమచ. భూర్భువస్సువః - ఓజోబలం - బ్రహ్మక్షత్రం - యశో
మహత్ - సత్యంతపోనామ - రూపమమృతం - చక్షుశ్శ్రో
త్రం - మనఆయుః - విశ్వంయశోమహః - సమంతపోహరో
భాః - జాతవేదాయదివాపావకోసి - వైశ్వానరో యదివావై
ద్యుతోసి - శంప్రజాభ్యోయజమానాయలోకం - ఊర్జంపుష్టిం
దదభ్యావవృత్స్వ - ఇతి పాణిభ్యామనువర్త్య - దర్భైర్భఖ్
ష్వాదర్భాస్తృతేశుచౌదేశేప్రసార్య తదుపరి ద్వాదర్భా

ప్రాస్య - త్రిఃకరధ్వనిం-కృత్వా - భ్రామ్యత్సూత్రంనావేక్షే త-అనంతరంతదాదాయ - అశ్వత్థాదియజ్ఞీయవృక్షే పితృభ్యో నమ ఇతి బధ్వాసూత్రంకుటిలంప్రణవవ్యాహృతిభిః ఋజూకృత్య త్రివలయంకృత్వా అగ్రాభ్యాం మధ్యమావేష్ట్య పునస్సూత్రత్రయం పరివేష్ట్య ప్రాణానాంగ్రంథిరసీతి బ్రహ్మగ్రంథిం కృత్వా శుచౌదేశే గోమయేనోపలిప్తేవ్రీహీన్నిధాయ తదుపరి జలపూర్ణం సకూర్చయజ్ఞియశాఖంకుంభంనిధాయ తస్మిన్ ప్రణవవ్యాహృతిభిః యజ్ఞోపవీతం నిధాయ - గంధాదిభిరభ్యర్చ్య ప్రాణానాయమ్య-యజ్ఞోపవీత ప్రతిష్ఠాం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య

యజ్ఞోపవీతం స్పృశన్ ఓంభూః యజ్ఞోపవీతం ప్రతిష్ఠాపయామి - ఓంభువః - యజ్ఞోపవీతం ప్రతిష్ఠాపయామి - ఓంసువః- యజ్ఞోపవీతం ప్రతిష్ఠాపయామి - ఇతిప్రతిష్ఠామంత్రైశ్చ ప్రతిష్ఠాప్య, భూరగ్నించ పృథివీంచ - సీద - ఇత్యభిమంత్ర్య - నవతంతుదేవతాః ఓం పృథివీమావాహయామి - ఓం ఆప ఆవాహయామి - ఓం అగ్నిమావాహయామి - ఓం వాయుమావాహయామి - ఓం ఆకాశమావాహయామి - ఓం ప్రాణమావాహయామి - ఓం ఆత్మానమావాహయామి - ఓం అంతరాత్మానమావాహయామి - ఓం పరమాత్మానమావాహయామి - ఇత్యావాహ్య - గ్రంథిత్రయదేవతాః - ఓం బ్ర

హ్మాణమావాహయామి ఓం విష్ణుమావాహయామి - ఓం రుద్రమావాహయామి - ఇత్యావాహ్య - యజ్ఞోపవీతదేవతాం పరమాత్మానం శ్రియఃపతిం చావాహ్య - ఆసనాదిషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ఉపహారం నివేద్య - యజ్ఞోపవీత పలాశసమిత్సహితం కూర్చం పాణినా గృహీత్వా-ఆసత్యేన రజసావర్తమానో నివేశయన్నమృతం మర్త్యంచ హిరణ్యయేనసవితారథేనా దేవోయాతి - భువనా విపశ్యన్ - ఉద్వయంతమసస్పరిపశ్యంతో జ్యోతిరుత్తరం - దేవందేవత్రాసూర్యమగన్మజ్యోతిరుత్తమం - ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః - దృశేవిశ్వాయసూర్యం చిత్రందేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః - ఆప్రాద్యావాపృథివీ అంతరిక్షగ్ం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ - ఇతి సూర్యాయ ప్రదర్శ్య పూర్వవన్నిధాయ, యజ్ఞోపవీతం స్పృశన్ అష్టోత్తరశతసంఖ్యాకాం గాయత్రీం-త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనం - ఉర్వారుకమివబంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ - ఇత్యృచం సకృజ్జప్త్వా - ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య - యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య యజ్ఞోపవీత మంత్రస్య బ్రహ్మా ఋషిః. త్రిష్టుప్ఛందః - వేదాస్త్రయో దేవతాః, శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థే యజ్ఞోపవీతధారణే విని

యోగః - యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజం పురస్తాత్ - ఆయుష్యమగ్ర్యం ప్రతిముంచశుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః - ఇతి ధారయేత్ - ఆవాహితనవతంతుదేవతాః యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామీత్యుద్వాస్య ఆచమనం కుర్యాత్ - విచ్ఛిన్నైకతంతుకం త్రిభిర్బ్రాహ్మణైర్వినానిర్మితం అనువర్తనే మనుష్యమార్జారాదిభిరధోగతం పూయశోణితవిణ్మూత్రశ్లేష్మోచ్ఛిష్టదూషితం అశుచిజనస్పృష్టం అశుచిక్షేత్రసంభూతకార్పాసనిర్మితం. విణ్మూత్రోత్సర్జనే బాహ్యచండాలైర్గ్రామచండాలైశ్చ సంభాషణేనివీతం కృత్వా దక్షిణే కర్ణే అనిక్షిప్తం చోపవీతం పరిత్యజేత్ -భుజకూర్పరమణిబంధేషు ఉపవీతేషు గతేషు క్రమేణ త్రీన్ షట్ ద్వాదశ చ ప్రాణాయామాన్కుర్యాత్, క్రోధాన్మోహాద్వా యజ్ఞోపవీతచ్ఛేదనే, నద్యాం స్నాత్వా అష్టసహస్రం గాయత్రీం జపేత్ - ఉపవీతనాశే యావదుపవీతం న లభ్యతే తావత్ కార్పాసతంతుగోవాలకుశేషు అన్యతమేన కృతం యజ్ఞోపవీతం - పరిమండలితం వస్త్రం వా ధారయేత్-ఏకరాత్రమపి ఉపవీతేనవినా బ్రాహ్మణశ్శూద్రోభవతి - "నాభేరూర్ధ్వ మనాయుష్యమధస్తాత్కర్మనాశనం, తస్మాన్నాభిసమం ధార్యం దివ్యజైర్విష్ణుపరాయణైః." కేశలోమవేష్టితే విలోమకేశం కృత్వాజలం గాయత్ర్యా దశ

వారమభిమంత్ర్య తేన జలేన యజ్ఞోపవీతం సించేత్ - పురాతనానుపవీతమేఖలాజినదండానప్సు ప్రక్షిపేత్.

యజ్ఞోపవీతనిర్మాణప్రతిష్ఠాదివిధిః

సంపూర్ణః.

చెన్నపుర్యామ్ః వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్ ఇత్యేతైః
'వావిళ్ల' ముద్రణాలయే ముద్రితః.—1951.